

9

(248)

2013-12-01

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

GŁOS

ZIEMI BYCHAWSKIEJ

Dlaczego chleb z GS-u
rozchodzi się jak ciepłe bułki?

- Adrian Kałkus z Olszowca Rolnikiem Roku 2013
- Odbierający śmieci nie chcą kota w worku.
Zwróćmy większą uwagę na frakcję suchą
- Polskie i bychawskie listopady
- Co się dzieje w szkołach jesienią

5

SAMORZĄD

- 3 Wóz strażacki – dar Bychawy dla Ustii (Ukraina)
- 3 Komputery i Internet dla mieszkańców
- 3 Rysują piętnasty raz
- 3 Nie bądź żaba! Nie daj się rozjechać!
- 4 Oceń funkcjonowanie Gminy Bychawa w Internecie
- 4 Zasłużony dla Związku Żołnierzy Wojska Polskiego
- 4 Seniorzy dla Gminy Bychawa, Gmina Bychawa dla Seniorów
- 4 Co burmistrz robi w pracy?
- 5 Odbierający śmieci nie chcą kota w worku. Zwróćmy większą uwagę na frakcję suchą

6

MIESZKAŃCY

- 6 Adrian Kałkus z Olszowca Rolnikiem Roku 2013
- 6 Jak powstał film, za który ŚDS w Bychawie otrzymał 2500 zł nagrody?
- 7 11 Listopada – patriotycznie i sportowo
- 8 Do dobrego chleba – dobre masło
- 8 Dlaczego chleb z GS-u rozchodzi się jak ciepłe bułki?
- 9 Integracyjne warsztaty w ŚDS
- 10 Biała Dama znów straszy!
- 10 Pomysłowy zawrót głowy
- 10 Nowa odsłona strony BCK
- 11 Bychawskie święto siatkówki

12

GŁOS REGIONALISTÓW

- 12 Narodowe Święto Niepodległości 2013
- 13 Polskie listopady
- 13 Czyś ty kiedy myślała, biedna Bychawo, że imię twoje będzie sławne taką straszną sławą?
- 13 Prośba o wsparcie druku książki
- 14 Tradycyjne wnętrze chałupy wiejskiej z okolic Bychawy
- 15 XVI Spotkania Regionalne: Godni pamięci – znani i nieznani

18

SZKOŁY

- 16 Teraz matma wejdzie szybciej do głowy
- 16 Gimnazjum świętowało czwartą rocznicę
- 17 Wrażenia z podróży „Latającym kufrem”
- 17 Medal „Pro Patria” dla Gimnazjum nr 1
- 18 „Poziomkowy” konkurs recytatorski
- 18 Spotkanie z dogoterapeutami
- 18 Jesiennie u „Motylków”

Okładka: Chleb z orkiszem, piekarnia Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Bychawie, fot. Marek Matysek

Wydawca GMINA BYCHAWA | Redaktor naczelna Monika Głazik | Layout i tamanie tekstu Marek Matysek
 Nakład 2000 egz. | ISSN 1429-1932
 Adres: Redakcja „Głosu Ziemi Bychawskiej” 23-100 Bychawa, ul. Partyzantów 1 | tel. 815 660 144, 815 660 004 w. 46
 Kontakt gazeta@bychawa.pl Strona www.bychawa.pl | Dyżury redakcji pełnione są codziennie (pon.-pt.) w godz. 7³⁰-15³⁰

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcji tekstów oraz zmiany tytułów. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Wóz strażacki – dar Bychawy dla Ustii (Ukraina)

Star 244 rocznik 1976. Może nieco wiekowy, ale jeszcze z dobrym sercem. Jeden z samochodów pożarniczych OSP w Gałęzowie. 16 listopada br. wyruszyliśmy z misją jego przekazania naszym wschodnim przyjacielom. Ach, co to była za podróż!

Droga do Ustii, miejscowości niedaleko Korca na Ukrainie daleka, bo aż 380 km od Bychawy, a należy jeszcze uwzględnić przejście graniczne i czas oczekiwania na odprawę celną. Tym razem po 4-godzinym postoju na przejściu w Dorohusku - Jahodynne udało nam się wjechać na teren Ukrainy. Po całodniowej podróży i kilku

drobnych awariach dotarliśmy na miejsce późnym wieczorem. Nasz samochód pożarniczy trafił do miejscowości Ustia ok. 25 km od Korca. Odległość ta, może i nie-duża, jednakże połowę trasy stanowi droga przez las utwardzona tzw. kocimi łbami. Można sobie tylko wyobrazić, jak długi byłoby, w razie jakiegos niebezpieczeństwa, czas oczekiwania na przyjazd straży pożarnej z Korca. Dlatego cieszymy się, że nasz, co prawda nieco już wiekowy samochód (ale z bardzo dobrym silnikiem) posłuży jeszcze tamtejszej społeczności.

W tym miejscu jeszcze raz pragnę podziękować naszym dzielnym szoferom – ochotnikom w osobach **Krzysztofa Ładoszka** z OSP z Bychawki Drugiej i **Zbigniewa Rozdziałika** z OSP z Gałęzowa. Panowie, bez Was nasza misja, by się nie powiodła – dziękuję!

Marta Wołoszyn
zastępca burmistrza

Komputery i Internet dla mieszkańców

Urząd Miejski w Bychawie realizuje nowy projekt, którego głównym celem jest zapewnienie dostępu do Internetu oraz wyposażenie 50 gospodarstw domowych z terenu gminy Bychawa objętych projektem w sprzęt niezbędny do korzystania z Internetu. Poza tym 20 komputerów zostanie przekazanych do jednostek podległych gminie Bychawa.

Projekt skierowany jest do osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności.

Osiągnięcie celu ogólnego i celów szczegółowych projektu będzie miało pozytywny wpływ na zwiększanie spójności społecznej i gospodarczej oraz na budowę społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy, dzięki zapewnieniu dostępu do szerokopasmowego Internetu potencjalnie wykluczonym cyfrowo.

Od 17.10.2013 r. do 06.11.2013 r. prowadzono nabór chętnych do projektu. Zakwalifikowanych zostało pięćdziesiąt gospodarstw domowych. Oprócz tego powstała dwudziestoosobowa lista rezerwowa na wypadek, gdyby zaistniały problemy techniczne z podłączeniem Internetu u osób z listy podstawowej lub ktoś zrezygnowałby z uczestnictwa w projekcie.

Komputery będą dostarczane w pierwszym kwartale 2014 roku. Uczestnicy projektu przejdą dwunastogodzinne szkolenie z podstaw obsługi komputera i Internetu. Projekt będzie realizowany do 30.06.2015 roku. Projekt **Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Bychawa** jest realizowany w ramach Działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – inclusion, Osi priorytetowej 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki, 2007-2013 „Dotacje na Innowacje” „Inwestujemy w Waszą przyszłość” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wartość projektu to 430 500 zł. Gmina Bychawa otrzyma 100 % dofinansowania.

NAJEM

OGŁOSZENIE Burmistrza Bychawy
 Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. z późn. zm. Nr 102, poz. 651) informuję, iż na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie przy ul. Partyzantów 1 został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości położonych przy ul. Marsz. J. Piłsudskiego w Bychawie przeznaczonych do oddania w najem.

NAJEM

OGŁOSZENIE Burmistrza Bychawy
 Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. z późn. zm. Nr 102, poz. 651) informuję, iż na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miejskiego w Bychawie przy ul. Partyzantów 1 został wywieszony na okres 21 dni wykaz nieruchomości położonej przy ul. K. Koźmiana w Bychawie przeznaczonej do oddania w najem.

Rysują piętnasty raz

W listopadzie został ogłoszony XV konkurs plastyczny na projekt świątecznej kartki pocztowej gminy Bychawa. Projekty przyjmowane są do 6 grudnia w Urzędzie Miejskim w Bychawie.

Utrudniona rejestracja zwierząt

Urząd Miejski w Bychawie informuje, że w dniach od 13 - 23 grudnia 2013 r. w związku z utrudnieniami w obsłudze interesantów ARIMR Biuro Powiatowe w Lublinie/Elizówka, związanymi z modernizacją systemu komputerowego, mogą wystąpić problemy w przyjmowaniu wniosków do rejestracji zwierząt. Za utrudnienia przepraszamy!

Nie bądź żaba! Nie daj się rozjechać!

Zwłaszcza jesienią, gdy bardzo wcześnie robi się ciemno, wraca problem widoczności na drodze. Według badań, osoba w ciemnym ubraniu jest się widoczna tylko z odległości 20 metrów, w jasnym z odległości 50 m, a z elementami odbłaskowymi – z odległości większej niż 150 m.

Niebezpieczeństwo wzrasta jeszcze bardziej, gdy jezdnia jest śliska, czy zmniejszona jest przejrzystość powietrza. Kierowca, pomimo dołożenia wszelkiej staranności, może nie wyhamować. Z tego powodu apelujemy do pieszych i rowerzystów o noszenie elementów odbłaskowych.

Oceń funkcjonowanie Gminy Bychawa w Internecie

Zwracam się do Państwa z prośbą o uzupełnienie anonimowej ankiety internetowej *Internet w komunikacji Urzędu Miejskiego w Bychawie z mieszkańcami i klientami*,

Ankieta bada wykorzystanie Internetu w komunikacji pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego – Urzędu Miejskiego w Bychawie a mieszkańcami i klientami.

Link do ankiety, gdzie można dokonać oceny mogą Państwo znaleźć na stronie www.bychawa.pl oraz na Facebook/Bychawa.pl.

Ankieta sporządzona jest w ramach badań naukowych na temat komunikacji i marketingu internetowego jednostek samorządu terytorialnego z mieszkańcami. Celem jej jest poprawa komunikacji internetowej Urzędu Miejskiego w Bychawie z mieszkańcami i klientami. **Ankieta trwała będzie do 19.12.2013**

mgr Ewelina Kancik, Wydział Politologii UMCS

Zasłużony dla Związku Żołnierzy Wojska Polskiego

Miłym zaskoczeniem był fakt uhonorowania Burmistrza Bychawy Janusza Urbana medalem Zasłużony dla Związku Żołnierzy Wojska Polskiego. Odkryło się to 10 listopada 2013 r. podczas uroczystości powołania Koła Żołnierzy Wojska Polskiego na terenie naszej gminy. Aktu dekoracji dokonał ppłk Adam Lipert, prezes Zarządu Wojewódzkiego Związku Żołnierzy Wojska Polskiego.

Seniorzy dla Gminy Bychawa, Gmina Bychawa dla Seniorów

Miejska Biblioteka Publiczna w Bychawie, jako miejsce przyjazne i bliskie mieszkańcom, była gospodarzem kolejnych konsultacji społecznych. Odbyły się one 6 listopada.

Przedstawiciele Fundacji Civis Polonus: Karolina Pucek, Aneta Wasilewska i Miłosz Ukleja byli gośćmi spotkania z przedstawicielami Samorządu. Większość uczestników stanowiła grupa osób z Klubu Seniora działającego przy Bychawskim Centrum Kultury, samorząd reprezentowali: Janusz Urban, burmistrz Bychawy, Marta Wołoszyn, zastępca burmistrza, Grzegorz Szacoń, przewodniczący Rady Miejskiej, Alicja Dzwonowska, wiceprzewodnicząca RM, Agnieszka Szacoń, naczelnik Wydziału OSSO, Monika Flis i Marek Matysek – pracownicy OSSO. Konsultacje moderował **Miłosz Ukleja** z Fundacji Civis Polonus, ciekawie nawiązując do swoich doświadczeń w zakresie realizacji Projektu *Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych w skali ogólnopolskiej*.

Ze strony uczestników padło kilka ciekawych propozycji do realizacji, np. seanse filmowe z możliwością dyskusji, wieczory z czytaniem własnej poezji, nawiązanie współpracy z klubem seniora (jeżeli taki istnieje) w La Chapelle sur Erdre. Ogólne oczekiwania i potrzeby są różnorodne – chodzi jednak o wyjście z domu, wymianę poglądów, nawiązanie kontaktów. Niektóre zainteresowania mogą być realizowane w małych grupach: zajęcia komputerowe, nauka języka obcego (konwersacja, podstawy). Z uznaniem i zadowoleniem przyjęto propozycję burmistrza p. **Janusza Urbana** połączenia zajęć tanecznych, gimnastyki z elementami samoobrony. Odnośnie nauki języków obcych – stwierdził, iż nie jest to łatwe, ale poszukuje rozwiązania. Zdaniem radnej p. **Alicji Dzwonowskiej** dobrym

pomysłem jest wolontariat (emerytowany nauczyciel może prowadzić zajęcia z języka obcego), współpraca z młodzieżą (zajęcia komputerowe). Pan **Tomasz Hanaj**, instruktor BCK z aprobatą odniósł się do propozycji filmowych i nie widzi przeszkód, aby filmy wyświetlać nawet częściej – co mogłoby w przyszłości stać się imprezą cykliczną. Ważnym czynnikiem integracji mogłaby stać się współpraca miejscowego Klubu Seniora ze Związkiem Emerytów i Rencistów, którego przedstawiciele byli obecni na spotkaniu, jak również z innymi organizacjami czy instytucjami kultury. Seniorzy mogą ofiarować środowisku lokalnemu tyle, na ile wystarczy im chęci, zapału, sił i wytrwałości. Mogą w każdej sprawie liczyć na samorząd. Dyrektorka biblioteki p. **Barbara Cywińska** dziękując za przybycie, wyraziła nadzieję, iż konsultacje to pierwszy i nie ostatni krok do polepszenia współpracy, rozwoju i integracji mieszkańców gminy Bychawa.

Przedstawiciele Samorządu pozostają otwarci na kolejne inicjatywy mieszkańców. Zachęcają też do większego udziału w podejmowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej.

Maria Głębocka

odbywa staż w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bychawie

Co robi burmistrz w pracy?

Wynotowane ze sprawozdania z pracy Burmistrza Bychawy za listopad 2013

- » 6 listopada uczestniczyłem w konsultacjach społecznych pod hasłem „Seniorzy dla Gminy Bychawa – Gmina Bychawa dla Seniorów”. Była to otwarta debata o sprawach lokalnych z władzami gminy. Głównym organizatorem spotkania była Miejska Biblioteka Publiczna oraz Fundacja CIVIS POLONUS.
- » 10 listopada wziąłem udział w uroczystości powołania Koła Żołnierzy Wojska Polskiego na terenie naszej gminy. Miłym zaskoczeniem dla mnie, był fakt uhonorowania mnie medalem „Zasłużony dla Związku Żołnierzy Wojska Polskiego”.
- » 12 listopada odbyłem spotkanie z Firmą EKOLAND w sprawie poprawy jakości segregacji śmieci przez mieszkańców i sposobu kontroli tej segregacji.
- » 13 listopada wziąłem udział w posiedzeniu Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania. Na spotkaniu została zatwierdzona lista rankingowa w sprawie złożonych projektów w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru LGD dla wniosków złożonych w ramach działania *Odnowa i rozwój wsi*. Cztery wnioski złożone przez gminę na utworzenie Centrum Kultury Wiejskiej w miejscowości Olszowiec, Bychawka Druga, Bychawka Pierwsza oraz Wola Duża mieszczą się w limicie środków przewidzianych na dofinansowanie.
- » 14 listopada uczestniczyłem w dwóch spotkaniach, a mianowicie pierwsze spotkanie z biurem projektowym H-GAZ

M.W. Hliniak sp. jawna, w sprawie prac projektowych sieci gazyfikacyjnej. Drugie spotkanie to posiedzenie Zarządu i Zgromadzenia CZG „PROEKOBY” w Bełżyczach.

- » 21 listopada odbyłem posiedzenie, podczas którego przyjąłem projekty uchwał na sesję w następujących sprawach:
 - » uchwalenia programu współpracy Gminy Bychawa z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2014,
 - » uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminnego programu przeciwdziałania narkomanii na rok 2014,
 - » wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu części nieruchomości,
 - » zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków na terenie Gminy Bychawa,
 - » sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2013,
 - » 26 listopada uczestniczyłem w spotkaniu burmistrzów, wójtów z powiatu lubelskiego. Spotkanie dotyczyło zawiazania partnerstwa i utworzenia wspólnej strategii gmin powiatu lubelskiego w ramach Powiatowego Obszaru Funkcjonalnego 16 gmin.
 - » 27 listopada wziąłem udział w konferencji pod tytułem „Budowanie partnerstwa na rzecz wypracowania Strategii Transgranicznej na lata 2014-2020”, organizowanej przez Urząd Marszałkowski w Lublinie.

Burmistrz Bychawy Janusz Urban

Odbierający śmieci nie chcą kota w worku. Zwróćmy większą uwagę na frakcję suchą

Głównym i najważniejszym problemem w chwili obecnej jest jakość odbieranych od właścicieli nieruchomości odpadów selektywnie zbieranych.

Po upływie ponad czterech miesięcy od wprowadzenia w życie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, chcielibyśmy podzielić się z Państwem spostrzeżeniami i uwagami oraz wyjaśnić sposób postępowania z odebranymi odpadami komunalnymi.

Zbiórką odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie naszej Gminy, zajmuje się firma EKOLAND oraz Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne w Bychawie jako podwykonawca. Firmy przekazują zebrane odpady do Zakładu Zagospodarowania Odpadów (ZZO) w Kraśniku. Wymóg dostarczania odpadów komunalnych do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów jaką jest ZZO w Kraśniku, wynika z zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach. Zakład ten posiada status regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, stosownie do postanowień uchwały Nr XXIV/396/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami.

Głównym i najważniejszym problemem w chwili obecnej jest jakość odbieranych od właścicieli nieruchomości odpadów selektywnie zbieranych.

Odpady przy źle prowadzonej segregacji, ze względu na ich skład są traktowane jako zmieszane odpady komunalne. Wiąże się to ze zwiększoną ceną za ich składowanie w ZZO w Kraśniku. Jeśli segregacja jest zachowana, cena za przyjęcie odpadów jest znacznie niższa.

Należy podkreślić, że w przypadku, gdy w złożonych przez Państwa deklaracjach do Urzędu Miejskiego w Bychawie zadeklarowaliście segregację odpadów, to tym samym zobowiązaliście się do jej prowadzenia. W związku z tym, do frakcji suchej powinny trafić odpady wysegregowane wymienione w opisie na worku.

Nieprawidłowa segregacja w workach powoduje, że odpady uznawane są jako zmieszane, a to w konsekwencji może wiązać się z podwyższeniem opłaty za śmieci, czego w zupełności chcemy uniknąć.

Urząd Miejski w Bychawie informuje, że z pobranych od mieszkańców opłat za odbiór odpadów komunalnych Gmina pokrywa koszty związane m. in. z odbieraniem, zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych oraz tworzeniem i utrzymaniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych znajdującego się w Bychawie przy ul. A. Budnego 6A, właściciele nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie Gminy Bychawa mogą również dostarczyć bezpłatnie takie odpady jak:

- 1) odpady komunalne ulegające biodegradacji,
- 2) odpady zielone,
- 3) przeterminowane leki,
- 4) chemikalia,
- 5) zużyte baterie i akumulatory,

FRAKCJA SUCHA

WSZYSTKIE ODPADY MUSZĄ BYĆ CZYSTE, BEZ ZAWARTOŚCI

PLASTIK

WRZUCAĆ

- butelki po płynach i napojach,
- opakowania po chemii z gospodarstw domowych (np. po płynie do mycia naczyń)
- kartony po sokach i produktach mlecznych

NIE WRZUCAĆ

- artykułów wykonanych z połączeń tworzyw z innymi materiałami,
- butelek po olejach i smarach
- styropianu i gumy
- opakowań po lekach
- puszek i pojemników po farbach i lakierach,
- opakowań po środkach chwastobójczych i owadobójczych
- worków po nawozach
- sprzętu AGD
- pieluch jednorazowych i innych artykułów higienicznych
- butów, ubrań, pasków, torebek, plecaków,
- folii czarnej oraz po kiszonce
- części samochodowych
- woreczków śniadaniowych i reklamówek
- sznurków

METAL

WRZUCAĆ

- puszki po napojach, sokach,
- drobny złom żelazny,
- drobny złom metali kolorowych

NIE WRZUCAĆ

- puszek po farbach, lakierach
- pojemników po aerozoluach,

PAPIER

WRZUCAĆ

- gazety, książki, zeszyty'
- katalogi, prospekty, foldery
- torby i worki papierowe
- tekturę i kartony oraz opakowania wykonane z tych materiałów

NIE WRZUCAĆ

- papieru i tektury pokrywanymi folią metalową,
- kalki technicznej,
- papierowych wkładów wodoodpornych, tapet, papieru kopiowego,
- zabrudzonego lub tłustego papieru np. po masle, margarynie,
- niedopałki papierosów,

SZKŁO

WRZUCAĆ

- opakowania szklane bezbarwne i kolorowe, tj. butelki, słoiki wolne od zanieczyszczeń metalami i tworzywami,

NIE WRZUCAĆ

- luster i szkła zbrojonego, szyb okiennych i samochodowych,
- fajansu i porcelany,
- ceramiki, zniczy
- lamp jarzeniowych, żarówek, termometrów,
- stłuczki szklanej,
- szkła nietłukącego typu: DURALEX, ARCOCOR, VERECO
- opakowań po lekach,

- 6) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (pod warunkiem, że sprzęt jest kompletny)
- 7) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- 8) odpady budowlane i rozbiórkowe (pod warunkiem dostarczenia czystego gruzu),
- 9) zużyte opony,
- 10) popiół.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych świadczy usługi odbierania odpadów komunalnych w terminie od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 15.00 oraz w soboty w godzinach od 9.00 do 14.00.

OGŁOSZENIA drobne BEZPŁATNE do 160 znaków

www.bychawa.pl > lokalna gazeta > dodaj ogłoszenie

- » Usługi Florystyczno-Architektoniczne, Paulina Frączek "Dwa Kwiaty" ul. Piłsudskiego 58 (naprzeciwko liceum) www.facebook.com/DwaKwiaty tel. 669 016 771
- » „AGROTURYSTYKA POD GRODZISKIEM” poleca: noclegi wypoczynkowe - organizujemy biesiady okolicznościowe, ogniska. Zdrapy 36 tel. 600 458 019, 608 446 027
- » Naprawa telewizorów w Bychawie naprzeciwko dworca PKS środa 8-16, czwartek 8-16. Tel. 602-642-166
- » Sprzedam kucyka, wysokość 80 cm, cena 1000 zł. Kontakt 81 562 12 36
- » Sprzedam oślicę nubijską, cena 1500 zł. Kontakt tel. 81 562 12 36, 888 469 159
- » Kolektory słoneczne renomowanych polskich firm, instalacje CO i CWU. TERMES Jurij Jelcow Zaraszków 50, www.termes.pl biuro@termes.pl
- » Nowy skup złomu ZŁOMKING stali metali kolorowych w Pawłowie przy lesie (Piekielko), pn-pt 8-16, sob 8-13, tel. 790 661 320
- » Wysłodki buraczane mokre cukrownia Krasnystaw kampania 2013 + transport tel. 721133532 cena do uzg. woj. lubelskie, małopolskie, świętokrzyskie
- » Skok Wołomin zaprasza. Bezpłatny rachunek osobisty, wysoko oprocentowane lokaty 6,7% tanie kredyty minimum formalności. Bychawa Piłsudskiego 29 tel. 81 5611031
- » Wulkanizacja Grzegorz Dudka Stara Wieś Pierwsza 79, wymiana opon w sam. osobowych, dostawczych, ciężarowych, ciągnikach rolniczych tel. 815625165, 724666190,
- » Usługi suszenia zbóż, rzepaku i kukurydzy, nowoczesną suszarnią włoskiej firmy Pedrotti. Małgorzata Nowak Olszowiec Kolonia 47a 23-100 Bychawa tel. 606-693-735
- » Zaproszenia na każdą okazję. Personalizacja i koperta gratis. Polecamy: winietki, wizytówki biznesowe i inne art. ART-KART Podzamcze 19a Bychawa tel.507429931
- » Fotografia Ślubna profesjonalny reportaż z całej uroczystości weselnej, zdjęcia plenerowe. http://kasiafotografia.blogspot.com tel. 663 663 370
- » Udzielam pomocy w pisaniu prac z pedagogiki, resocjalizacji, pracy socjalnej, socjologii, polityki społecznej, filozofii, politologii, historii witek1961@gmail.com
- » Sprzedam ciągnik c360 w dobrym stanie tel. 507 551 603

Wyrazy głębokiego współczucia
Panu

Wacławowi Dudkowi oraz Rodzinie
z powodu śmierci

MATKI
składają

Burmistrz, kierownictwo i pracownicy Urzędu
Miejskiego w Bychawie

Szczere wyrazy współczucia
dla

Pana Józefa Rozwoda
z powodu śmierci Żony

Kazimierzy Rozwód
Składa

Zarząd oraz zawodnicy BLKS „Granit”

rolnictwo

Adrian Kałkus z Olszowca Rolnikiem Roku 2013

■ **Jednym z pretekstów do wizyty w najbardziej nowoczesnej oborze na Lubelszczyźnie było przyznanie nagrody Rolnika Roku 2013. Nie musiałam jechać daleko. Pięć kilometrów od Bychawy, w Olszowcu, znajduje się nagrodzone gospodarstwo mleczne prowadzone przez młodego hodowcę – Adriana Kałkusa.**

Adrian Kałkus (23 l.) został zwycięzcą plebiscytu Rolnik Roku 2013, organizowanego przez redakcję „Dziennika Wschodniego”. Nagrodę odebrał za prowadzenie w pełni zautomatyzowanej obory dla krów.

Obora w Olszowcu to imponująca inwestycja. Oficjalne jej otwarcie odbyło się 18 października br. przy licznych udziałach gości i mediów. Nowoczesny budynek wyróżnia się w pejzażu wsi. Ale największe niesamowitości znajdują się w środku. I nie chodzi tylko o czochradła czyli obrotowe szczotki dbające o samopoczucie krów (były nowsem lubelskich mediów), czy też o automatyczne urządzenia do wygarniania obornika i porządkowania paszy.

od lewej: Lucjan Chargot (inspektor nadzoru nad oborą), Mateusz Kałkus, Adrian Kałkus

Niesamowite wrażenie robią bowiem dwa ultranowoczesne roboty udojowe. To niemal magiczne maszyny, krowy same pod nie podchodzą, ba! nawet stoja do nich w kolejce. Najpierw robot wykonuje mycie wymienia, następnie laser namierza strzyki, podłącza je rurek i tak automatycznie odbywa udój. Kamera 3D skanuje ustawienie krowy, robot przesuwa się wraz z jej ruchem. Krowy podchodzą do robota nawet cztery – pięć razy dziennie (!), zachęcone smaczną paszą znajdującą się w boksie.

– Bardzo leniwy musiał być ten, kto to wymyślił – śmieje się p. Adrian.

Co ciekawe, robot, dzięki specjalnym chipom, które krowy noszą na szyi, rozpoznaje dane zwierzę i przekazuje o nim informacje do komputera. Jego obecność w oborze jest teraz zupełnie naturalna. Gospodarz, będąc nawet na drugim końcu świata, może śledzić kondycję podopiecznych i ich wydajność mleczną.

Czym taka nowoczesna krowa się żywi?

Dostaje wymieszaną kisonkę z kukurydzy, kisonkę z traw, śrutę zbożową, a także pasze

tręciwą, którą zajada się w robotach udojowych. Rozrzuconą paszę porządkuje robot, który wygląda jak samobieżny odkurzacz w skali makro, dzięki temu zwiększa się pobranie paszy. Krowy od lat nie wcinają już tradycyjnej kisonki z liści z buraków, bo jak mówi p. Adrian - mleczarnie nie lubią takiego mleka.

Niestety, w oborze najnowszej generacji krowy nie mają już imion. Zastąpiły je tylko numery: krowa nr 5, krowa nr 51, itd.

Stado Adriana Kałkusa w ostatnich miesiącach stale się powiększało i obecnie liczy 220 sztuk, w tym 120 krów. Większa ilość mleka, lepsze jego parametry – np. wyższa zawartość procentowa białka – to lepsza cena.

Dotacja unijna to niestety nie wszystko, konieczny był również kredyt z niskim oprocentowaniem i pomoc mleczarni. Mleko odbiera Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie.

– Prowadzimy ocenę wartości użytkowej tego gospodarstwa. To gospodarstwo bardzo przyszłościowe – mówi **Lucjan Chargot** z PFHBiPM, inspektor nadzoru, który przeprowadza w gospodarstwie w Olszowcu próbny udój. Badanie wykonuje się co miesiąc przez całą dobę. – W województwie lubelskim mamy nadzór nad 1200 gospodarstw mlecznych, ale z robotami tego typu co u pana Adriana, jest tylko kilka.

Rodzina Kałkusów z Olszowca od lat zajmuje się hodowlą krów. Dlatego p. Adrian nie ukrywa, że ten dobry start zawdzięcza rodzicom, ich pracy, doświadczeniu i domowej tradycji.

Monika Głazik

Dossier

Adrian Kałkus

Wiek: 23 lata
Student: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Miejsce zamieszkania: Olszowiec
Właściciel nowoczesnej obory
Stado 220 sztuk, w tym 120 krów
Tytuł Rolnika Roku 2013

■ Jak powstał film, za który ŚDS w Bychawie otrzymał 2500 zł nagrody?

Jakiś czas temu do naszego Domu zwrócił się z zapytaniem dyrektor ŚDS „Misericordia” – ks. Bogusław Suszyło, czy nasz ośrodek weźmie udział w konkursie filmowym „Pomost” ogłoszonym przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”.

W pierwszej chwili pojawiły się obawy, czy poradzimy sobie z taką formą konkursu (zwłaszcza, że w tym okresie trwa remont w budynku ŚDS). Jednak już z pierwszych rozmów z uczestnikami wynikało, że chcą podjąć nowe zadanie.

Po rozmowach, odpowiedzialnymi za wyreżyserowanie i montaż filmu zostali: Mariusz Szewczyk i W. P. Ze strony personelu za realizację tego projektu czuła się odpowiedzialna p. mgr Anna Marzec – terapeuta (psycholog) oraz stażystka p. Beata Kulesza.

Z ogromnym zaangażowaniem uczestnicy przystąpili do nagrywania materiału, a następnie montażu. Film pt. *Przemilczane głosy* został przesłany do Stowarzyszenia „Misericordia” – organizatora konkursu filmowego. Zgodnie z założeniami konkursu film dotyczył dobrych praktyk w procesie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

1 października uczestnicy z zaskoczeniem odczytali informację o wynikach konkursu. Z niedowierzaniem, ale i z

ogromną radością przyjęliśmy wiadomość o zdobyciu drugiej nagrody.

29 października grupa uczestników ŚDS-u wraz z dyrekcją i opiekunami wyjechała na uroczyste wręczenie nagród. Nasz ośrodek za drugie miejsce otrzymał nagrodę w wysokości 2 500 zł!

Kolejnego dnia, na spotkaniu społeczności, dyrektor p. Danuta Adamek pogratulowała sukcesu i podziękowała za realizację tego pomysłu zaangażowanym uczestnikom i opiekunom.

■ 11 Listopada – patriotycznie i sportowo

Z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości uczestnicy oraz personel Środowiskowego Domu Samopomocy w Bychawie zostali zaproszeni do Zespołu Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego.

Młodzież zaprezentowała wzruszającą część artystyczną. Montaż słowno-muzyczny przygotowany pod kierunkiem p. Moniki Kot i p. Marka Krzysztonia dostarczył nam niezwykłych przeżyć, przenosząc nas w czasy, gdy rodziła się niepodległość.

O ile część artystyczna dostarczyła nam wrażeń natury patriotycznej, tak mecz towarzyski w piłkę nożną rozegrany pomiędzy młodzieżą Zespołu Szkół, a uczestnikami ŚDS wzbudził w nas ducha sportowej walki. Mecz dostarczył wielu emocji, ponieważ wygrana przechyliła się raz na jedną, raz na drugą stronę. Zawodnikom gorąco kibicowali uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół, uczestnicy oraz personel Środowiskowego Domu Samopomocy obecny na trybunach. Mecz sędziowany przez p. Konrada Maciejczyka, zaś komentowany przez p. Jakuba Dysia zakończył się remisem.

piekarnia

Dlaczego chleb z GS-u rozchodzi się jak ciepłe bułki?

■ Dlatego, że dobry chleb to nie tylko świeży i smaczny, ale i naturalny. W starych piekarniach recepturę na takie wypieki przekazuje się z pokolenia na pokolenie. Z mistrza na ucznia, czasem z ojca na syna. Piekarz, przepis na chleb ma zapisany... w głowie. Pan Leszek Polski, który od 23 lat pracuje w piekarni Gminnej Spółdzielni „Sch” również.

O dobrym chlebie z GS-u slyszal chyba kazdy, ale niewiele osob w Bychawie wie, gdzie znajduje sie piekarnia. Zwlaszcza mlodsze pokolenie, teraz, gdy moda na zwiedzanie zakladow pracy nieco minela. (A ja pamietam jeszcze klasowa wycieczka do ciapiarni w Bychawie!)

Piekarnia Gminnej Spoldzielni „Samopomoc Chlopska” ukryta jest na Podzamczu. Znajduje sie jakby na zapleczu, schowana przed ludzkim okiem. Nic dziwnego, to peerelowski budynek, rzeklibyśmy o urodzie zlewni mleka. W srodoku, niestety, tez nie lepiej, ale za chwile mile cieplo bijace od pieca i smakowity zapach chleba zrekompensuja wszystko. Rowniez niedogodnosc tego typu, ze piekarnie zwiedzam w nocy, czyli o porze wlasciwej dla pracy piekarzy.

Przygotowanie ciasta. Od lewej: Adam Bartoszek (prezes GS-u) i Leszek Polski (piekarz)

Dlatego moge zapewnic, ze pieczywo, ktore powstaje w mojej obecnosci jest z naturalnych skladnikow. Na ciasto bulkowe skladaja sie tylko: maki, cukier, mleko w proszku, drozdz, woda. Bez polepszaczy, ktore powszechnie wystepuja w gotowych mieszkankach piekarnicznych.

Zaskoczeniem dla mnie jest to, ze wszystkie bulki wystepujace w asortymencie tej piekarni, okragle male i duze, i te bardziej gladkie i blyszczace, pieczone sa z tego samego rodzaju ciasta. Rownice w smaku czyni to, czy sa pieczone na blaszanych tacach (bulki podluzne) czy bezposrednio w piecu (bulki okragle).

Z kolei chleb rosnie pieknie na prawdziwym zakwasie z maki zytnej, ktory dojrzewa przez kilkanaście godzin. Ciasto jest wyrabiane przez

stare maszyny, ale potem chleb jest juz rycznie formowany przez piekarza. Pan **Leszek Polski** waga ma w oczach i dloniach. Zrecznie uformowane chlebki uklada na deskach piekarnicznych do wyrosnienia, a potem wklada do rozgrzanego pieca. Po upieczeniu, po ok. 20 minutach wygarnia je z pieca z uzcieniem tradycyjnej drewnianej lopaty. W metalowej formie pieczony jest tylko obsypany ziarnem slonecznika chleb orkiszowy (fot. na okladce).

Piec, a w zasadzie dwa, choc czynny jest tylko jeden, to kolejna historia. Prawdopodobnie pochodzi jeszcze z lat 70. Nie jest elektryczny jak to teraz w piekarniach bywa, tylko jeszcze tradycyjnie opalany wglem.

W związku z tym, ze piec jest bardzo stary i czasem wymaga napraw, bywaja problemy ze znalezieniem do tego fachowca. Trudno jest tez wygasic piec na kilka dni.

Smak pieczywa zalezy wiec od przepisu, pieca i calej tej technologicznej drogi, ktora pokonuje ciasto, zanim stanie sie chlebem czy bulka. Ale w najwiekszym stopniu zalezy od jakosci maki. A jak mowi **Adam Bartoszek**, prezes Spoldzielni, ktory oprowadza nas po piekarni, o dobra maki, zwlaszcza zytnia, teraz bardzo trudno.

– Piekarnia opiera sie jak moze „nowoczesnosci”, polegajacej na stosowaniu mieszanek piekarnicznych. Choc przedstawiciele handlowi sa mocno uparci, umawiajace nam, ze z mieszanek mozna i taniej, i lepiej. Nie do konca jest to prawda – mowi.

Myśle, ze to bardzo dobra wiadomosc dla konsumentow pieczywa z GS-u.

Wyroby tej piekarni sa dostepne w prawie wszystkich sklepach spozywczych na terenie miasta. Zatem, ile sie tego piecze?

– To nie jest duza piekarnia. Dziennie, a w zasadzie... nocnie wypiekanych jest okolo 600 sztuk chleba zwyklego i razowego oraz 2000 sztuk roznej wielkosci bulek. Oprócz tego drozdzowki z dzemem, serem, kapusta i rogaliki z makiem. Duzym zainteresowaniem klientow cieszy sie rowniez chleb z orkiszem – mowi prezes.

Do sklepu firmowego GS-u w centrum Bychawy po pieczywo lepiej przyjsc rano, zwlaszcza w sobote. Bo rozchodzi sie jak cieple buleczki...

W piekarni pracuja piekarze z wieloletnim stazem: Zbigniew Fraczek, Witold Piedzia, Leszek Polski oraz Renata Stec. Kierownikiem piekarni GS-u jest Waldemar Kulik.

Monika Glazik

Na faktach autentycznych ;)

W latach 80. do sklepu spozywczego przywozono w godzinach popoludniowych jeszcze cieple pieczywo. Ale sprzedawano je dopiero drugiego dnia, by konsument z rana dostal swiez chleb...

■ Do dobrego chleba – dobre masło

Z rozmowy z red. M. Glazik dowiedzialam sie, ze bedzie pisac artykul o chlebie z naszej piekarni Gminnej Spoldzielni „Sch”. Jako wierna konsumentka tradycyjnego pieczywa, a w szczegolnosci przepysznych geesowskich buteczek wiem, ze nawet najlepsze pieczywo jeszcze lepiej smakuje z maslem.

Po raz kolejny zachecam mieszkancow Bychawy do spozywania masla, mysle oczywiscie o masetku z naszej mleczarni. Bardzo sie ucieszylam, gdy przeczytalam o najnowszych badaniach slynnego kardiologa, dra Aseem Malhotra z Londynu. Z badan tych wynika, ze zawarte w masle nasyczone kwasy tluszczowe moga obnizyc cisnienie krwi i pozytywnie wplywac na nasze serce. Badania te nareszcie obalily mit o szkodliwym

cholesterolu znajdujacych sie w masle, chociaz osobiscie nigdy w to nie wierzylam.

Jeszcze raz podkreklam, ze maslo to najslachetniejszy produkt spozród wszystkich tluszczow jadalnych. Wyznacza je wysoka przyswajalnosc i strawnosc. Maslo to zrodlo witamin rozpuszczalnych w tluszczach. Witamina A wplywa na zdrowie i piekny wyglad naszej skory, wlosow i paznokci, witamina D zapobiega osteoporozie, rozmiaknieniu kosci, a dziki swoim wlasciwosciom przeciwwzapalnym wzmacnia odpornosc. Z kolei witamina E uwazana za zrodlo mlodosci korzystnie wplywa na uklad krążenia i sama krew oraz pozytywnie dziala na wzrok. Waznym skladnikiem masla jest rowniez kwas linolowy oraz kwas maslowy. Odpowiadaja one za spadek namnażania sie komorek rakowych oraz uszkadzajac bzdż całkowicie niszcza juz powstale.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Bychawie, wierna swojej tradycji, produkuje maslo bez zadnych dodatkow. Bychawskie maslo zostalo wpisane na liste produktow tradycyjnych oraz otrzymalo Certyfikat „Jakość Tradycja” przez Kapitułę Znaku

Jakościowego. Aby wyroznic nasze maslo zmienilismy opakowanie, wyraźnie zaznaczajac, ze jest to maslo Extra z Bychawy. Na promocje masla jako produktu regionalnego napisalismy projekt do LGD (Lubelska Grupa Dzialania „Kraina wokół Lublina”) i uzyskalismy kwote 50 tys. zł.

Myslimy rowniez, aby juz wkrótce wznowic produkcje masla w formie tradycyjnej osetki. Taka byla produkowana na poczatku naszej dzialalnosci, gdy nie bylo jeszcze formierek do kostek. Maslo bylo rycznie nakladane drewniana lyzka i pakowane w pergamin. Wprawdzie jest to samo maslo co z masielnicy, ale ma o mniejszy kontakt z maszynami. Niektórzy smakosze twierdza, ze dziki temu jego smak i aromat jest jeszcze lepszy.

Zblizajac sie swięta Bozego Narodzenia, a nie ma dobrej swiętecznej kuchni (zwlaszcza wypiekow) bez dobrego masla. Zapraszamy wiec na zakupy do sklepu firmowego OSM i zycze smacznego!

Zofia Popławska
prezes Zarządu OSM w Bychawie
www.osmbychawa.pl

■ Integracyjne warsztaty w ŚDS

W ramach obchodów Dni Zdrowia Psychicznego w miesiacu pazdzierniku Środowiskowy Dom Samopomocy w Bychawie cyklicznie prowadzil zajecia informacyjno-edukacyjne dotyczace promocji zdrowia psychicznego.

24 pazdziernika odbyly sie integracyjne warsztaty artystyczne uczestnikow naszego Domu z uczniami i kadra pedagogiczna Gimnazjum nr 1 im. Obrońców Ojczyzny w Bychawie. Spotkanie poprzedzone bylo pogadanka psychologa na temat: Czym jest zdrowie psychiczne i jak dbac o zdrowie psychiczne. Podczas warsztatow uczniowie integrowali sie przez wykonanie wspolnego plakatu w pracowni plastycznej pt. Szkoła przyjazna osobom chorym, zaś w pracowni rękodzielniczej samodzielnie wykonali biżuterię, którą otrzymali na pamiątkę.

Spotkanie zakonczylo sie slodkim poczestunkiem wykonanym podczas zajec terapeutycznych w pracowni gospodarstwa domowego.

Z całego serca dziękuję

Panu **Wieslawowi Lenartowi**, wlascielowi Hurtowni Elektrycznej w Bychawie za umozliwienie odbycia stazu w charakterze informatyka, a takze wspolpracownikom – Krzysiovi i Przemkowi za okazane serce i wszelka pomoc.

Daniel Siepietowski

Rodzice dziękują

Bardzo Państwu dziękujemy za przekazanie 1% podatku na pomoc dla naszego syna Jana Barszcza.

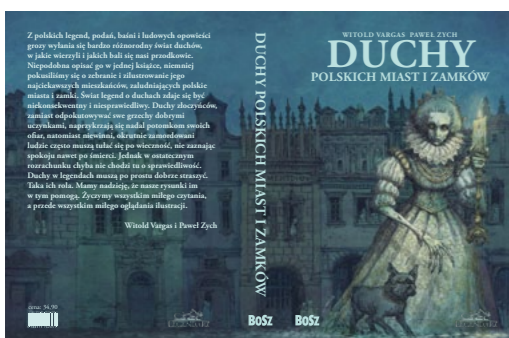
Łącznie, przekazano 18 150,04 zł. Na przekazanie 1% podatku zdecydowało się 409 osób, przy czym najwięcej Pomagających rozliczało się w Drugim Urzędzie Skarbowym w Lublinie (166 osób). Zgromadzone fundusze, które znajdują się na specjalnym subkoncie w Fundacji Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”, zostaną przeznaczone na dalszą pomoc zdrowotną dla Jasia. Aktualnie, koszty związane z pomocą wynoszą ok. 2300 zł miesięcznie. Dziękujemy, że dzięki Państwu jesteśmy w stanie kosztom tym podołać.

Agnieszka i Piotr Barszcz

■ Biała Dama znów straszy!

Tym razem nie tylko wędkarzy nad bychawskim zalewem, ale czytelników z całej Polski. Nasza rudowłosa i roztańczona Ewa Gałęzowska znalazła się w leksykonie Witolda Vargasa i Pawła Zycha pt. Duchy polskich miast i zamków.

Nowa publikacja Wydawnictwa Bosz jawi się wręcz zjawiskowo. To pięknie ilustrowane kompendium prawie 500 duchów, zjaw i upiórów straszących w polskich miastach i zamkach. Zainteresowani bychawianie mogą książkę zakupić w księgarni w Bychawie lub też wypożyczyć w Miejskiej Bibliotece Publicznej, która niedawno wzbogaciła się o tę publikację.

Dla nas bardzo sympatyczne, że autorzy w pozycjach bibliograficznych wymienili „Głos Ziemi Bychawskiej”. Książkę polecamy!

Z teczki pana Stanisława

Kontrola drogowa

*Blondynka autem podróżowała
Kontrola drogowa ją zatrzymała
Pani siedemdziesiąt przekroczyła!
Nieprawda! To wielka zmyła!*

*Źle pan sobie wyobraża
To kapelusz mnie postarza
Nie przekroczyłam pięćdziesiątki
Chociaż mam dwóch zięciów*

*Dosyć! gadki nie znoszę
Teraz dokumenty poproszę
Policjant jakby nieco przejęty
Sprawdza blondynki dokumenty*

*Spogląda też na makijaże
Niech pani trójkątki pokaże...
Nie będę się wygłupiała
Przy ludziach pokazywała*

*Brak powietrza w tylnym kole
Blondynka na tył spojrziała
E... to tylko na dole
Z piskiem opon odjechała*

Stanisław Wierchowski z Bychawy

Pomysłowy zawrót głowy

■ W 2013 było o MIK-u głośno. Pobiliśmy kilka rekordów, zaczynając od ilości godzin spędzonych w Bychawskim Centrum Kultury, poprzez ilość przejechanych kilometrów, kończąc na ilości osób zaangażowanych w realizację projektów.

Grudzień to miesiąc, który szczególnie sprzyja refleksjom, zmusza do wspomniania mijającego już roku. A przecież każdy z nas lubi wspominać... Zwłaszcza to, z czego jesteśmy dumni i to, co dostarczyło nam wiele radości. Dla Młodzieżowej Inicjatywy Kulturalnej rok 2013 był tym, którym warto się chwalić.

Zaczęło się od 7602 zł i serduszek

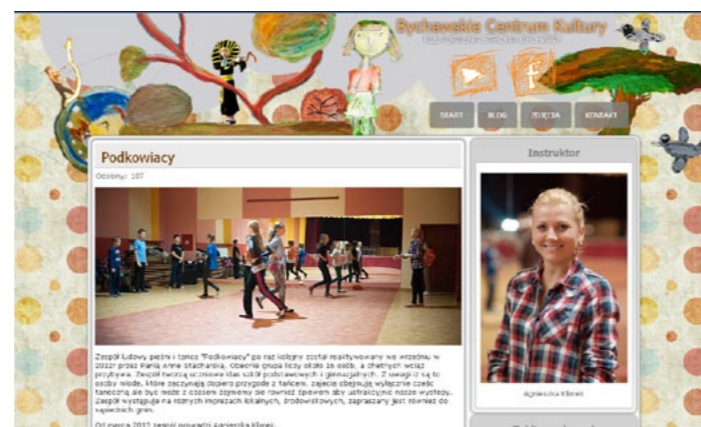
Pracę zaczęliśmy dość szybko, bo już 13 stycznia wzięliśmy udział w akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Po raz pierwszy utworzyliśmy w Bychawie sztab, który wsparli uczniowie pobliskich szkół, co w sumie dało wynik 23 wolontariuszy. Razem zbieraliśmy 7602 zł, co przewyższyło nasze oczekiwania. W styczniu także wystartowaliśmy z realizacją projektu *Bychawskie foto-motywacje*, w ramach programu „Równać Szanse”, na które Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności przeznaczyła 7000 zł. W ramach projektu zorganizowaliśmy dla bychawskiej młodzieży warsztaty filmowe, fotograficzne oraz motywacyjne.

Luty pewnie większości z Was kojarzy się z walentynkami. Dlatego też MIK tradycyjnie postanowił tego dnia uszczęśliwić wszystkich, nie tylko tych zakochanych, mieszkańców Bychawy. 14 lutego wyruszyliśmy na spacer po naszym mieście, wręczając przypadkowym przechodniom serduszka. Mały gest – a jak cieszył!

■ Nowa odsłona strony BCK

Świeża, rześka i bardzo kolorowa. Tak od listopada wygląda nowa strona internetowa Bychawskiego Centrum Kultury.

Adres oczywiście pozostał ten sam: www.eBCK.pl. Strona zawiera opis i charakterystyki wszystkich zajęć prowadzonych w BCK, wraz ze zdjęciami grupy i uśmiechniętym instruktorem (instruktorki), kontaktem i harmonogramem. Każda zakładka danej grupy czy zespołu ma swoją tablicę

ogłoszeń, co jest bardzo praktyczne. Ponadto na stronie znajdują się opisy imprez organizowanych cyklicznie, galerie zdjęć i inne przydatne informacje. Strona jest oczywiście aktualna: dziś na niej możemy przeczytać np. o darmowych zajęciach angielskiego w Bychawie.

Potem był maraton filmowy i topienie marzanny

Drugi miesiąc 2013 roku to także okres ferii. Sami z resztą spędziliśmy największą liczbę godzin oglądając filmy podczas MŁODZIEŻOWEJ NOCY FILMOWEJ. Aby młodzież nie spędziła ferii beużytecznie, w ramach projektu „Accros the Skyline” do Bychawy zawitali goście z różnych części świata, żeby opowiedzieć nam o kulturze Egiptu, Maroka, Indii, Indonezji, Tajwanu, Iranu, Turcji, Brazylii i Rosji.

Marzec to początek wiosny! W związku z tym, jak co roku, własnoręcznie wykonaliśmy marzannę, a następnie, jak nakazuje tradycja, spaliliśmy ją i wrzuciliśmy do wody, aby ta wyjątkowo długa zima wreszcie się skończyła...

Dzień po tym wyjechaliśmy do Lublina na spotkanie z ekipą organizatorów *Festiwalu Śladami Singera*, aby dowiedzieć się jakie zmiany nastąpią w tegorocznej edycji ulubionego festiwalu młodych bychawian.

Film, zdjęcia i malowanie włosów

Następne dwa miesiące były głównie związane z realizacją projektu. Kręciliśmy film pt. *Bychawskie legendy*, a także biegaliśmy po mieście z puszkami po kukurydzy, aby zrobić zdjęcia, które zawisną na wystawie podczas finału *Bychawskich foto-motywacji*. Podczas obchodów Święta Konstytucji 3 Maja zorganizowaliśmy portretową akcję fotograficzną. Ostatni weekend maja, jak co roku, spędziliśmy na stadionie, pomagając przy organizacji festynu *W krainie piekarników*. Malowaliśmy uczestnikom włosy i w ten sposób zbieraliśmy fundusze na organizację koncertów dla bychawskiej młodzieży.

Europejska debata w Brukseli i nasz sobótkowy debiut w Bychawie

Czerwiec był dla nas wielkim wyzwaniem. Działania MIK-u promowane były w Brukseli podczas debaty „I'm Europe”.

Również współtworzyliśmy debatę zorganizowaną przez Miejską Bibliotekę Publiczną,

w której dzielnie przedstawialiśmy nasze zdanie. Po raz pierwszy w historii istnienia MIK-u samodzielnie zorganizowaliśmy wydarzenie, jakim była Sobótka Świętojańska. Nie było łatwo. Do naszych zadań należała organizacja całej imprezy, m.in. napisanie scenariusza, zorganizowanie zespołów muzycznych oraz tanecznych, a nawet poprowadzenie tego wydarzenia. Włożyliśmy w to wiele pracy i chociaż impreza nie do końca przebiegła po naszej myśli, mamy jednak nadzieję, że wszyscy odbiorcy wydarzenia byli zadowoleni.

Lipiec: Festiwal Śladami Singera

Przez kolejny miesiąc głównie zajmowaliśmy się organizacją długo wyczekiwanego *Festiwalu Śladami Singera*. Przez ten czas mieliśmy okazję wziąć udział w warsztatach reporterskich z pracownikiem Radia Lublin oraz TVP Lublin – Józefem (Józkiem) Szopińskim, sprzątnąć zaniedbaną synagogę, zrobić wyjątkową oprawę festiwalu w postaci zdjęć „starej Bychawy” przyklejonych do pudełek, zorganizować debatę i grę miejską, na którą zaprosiliśmy przedstawicieli bychawskich instytucji. Natomiast jednogłośnie uważamy, że dwa dni festiwalu w pełni wynagrodziły nam cały miesiąc pracy.

Finał Bychawskich foto-motywacji, biwak i słynny Cieszanów Rock Festiwal

Sierpień był chyba najprzyjemniejszym okresem. Na początku miesiąca odbył się finał *Bychawskich foto-motywacji*, z premierowym pokazem *Bychawskich legend* oraz wystawą prac fotograficznych – zostało wydane 50 płyt DVD limitowanych edycji. Następnie korzystając ze słonecznej pogody wyruszyliśmy na urlopowy biwak nad jezioro do Zwierzynca. Tam spędziliśmy pięć dni, regenerując siły i szukając inspiracji na dalsze działania. Końcówka miesiąca to promocja Bychawy oraz prezentacja przed wielotyśięczną publiką naszych umiejętności fireshow na *Ogólnopolskim Cieszanów Rock Festiwal*

FESTIV'ID we Francji i Chill Night w Bychawie

We wrześniu kilka osób z naszej grupy przedłużyło sobie wakacje. Dziesięć osób wyruszyło w podróż do Francji, aby tam razem z naszymi zagranicznymi przyjaciółmi świętować tamtejszy Dzień Młodzieży – FESTIV'ID. Zaraz po powrocie wpadliśmy na pomysł przedłużenia wakacji reszcie rówieśników, dlatego zorganizowaliśmy I edycję (oby nie ostatnią) koncertu w klimatach hip hop, reggae, funky z luźną nazwą – Chill Night! Na BCK-owej scenie wystąpili: Lolo Ferari, Eskaubei oraz, przez wszystkich wyczekiwany, Tallib. W realizacji tego pomysłu pomógł nam Urząd Miejski oraz BCK. Pozytywne opinie sprawiły, że warto organizować tego typu wydarzenia.

Myśląc o 2014...

Październik i listopad przeznaczaliśmy na pisanie projektów, aby rok 2014 pobili jeszcze więcej rekordów. Jak na razie napisaliśmy trzy. W najbliższym czasie dowiemy się, czy zostały przyjęte przez organizatorów i gwarantujemy, że o wszystkim napiszemy na łamach gazety.

Cieszymy się, że widać już efekty naszej pracy. Chcielibyśmy, żeby o Młodzieżowej Inicjatywie Kulturalnej z roku na rok było coraz głośniej. Jesteśmy dumni, że udaje nam się coraz bardziej zmieniać nasze miasto, pomagać coraz większej liczbie osób, sprawiać, że Bychawa nie kojarzy się tylko z nudnym miasteczkiem, ale z miejscem, w którym można rozwinąć swoje pasje lub też sprawdzić się w innych dziedzinach.

Kinga Moląg (MIK)

■ Bychawskie święto siatkówki

Jak co roku, 11 listopada w gościnnej sali Zespołu Szkół im. ks. A. Kwiatkowskiego odbył się turniej piłki siatkowej o Bychawską Podkowę.

Po siedmiu godzinach zmagania i rozegraniu sześciu meczów, z których trzy rozstrzygnął trzeci set, p. Henryk Dudziak, dyrektor Zespołu Szkół mógł wręczyć ufundowane przez Burmistrza Bychawskie Podkowy. Po siedmiu godzinach zmagania i rozegraniu sześciu meczów, z których trzy rozstrzygnął trzeci set, p. Henryk Dudziak, dyrektor Zespołu Szkół mógł wręczyć ufundowane przez Burmistrza Bychawskie Podkowy. Po siedmiu godzinach zmagania i rozegraniu sześciu meczów, z których trzy rozstrzygnął trzeci set, p. Henryk Dudziak, dyrektor Zespołu Szkół mógł wręczyć ufundowane przez Burmistrza Bychawskie Podkowy.

drużyna z Chodla, w składzie której wystąpiło kilku zawodników z Bełżyc, grających aktualnie w III lidze. Zwycięzcą turnieju została drużyna GRANIT BYCHAWA po naprawdę ciężko wywalczonych wygranych z Chodlem i OLD CZARNYMI. Jako jeden z organizatorów turnieju, chcę serdecznie podziękować dyrektorowi „Kwiatka” p. Henrykowi Dudziakowi za nieodpłatne udostępnienie hali dla fanów siatkówki. Dziękuję Urzędowi Miejskiemu w Bychawie za ufundowane nagród oraz sponsorom, tzn. samym zawodnikom (czynnym i byłym), którzy sami pokryli pozostałe koszty turnieju. Podziękowania należą się również sędziom oraz wszystkim tym, którzy wnieśli swój wkład w organizację tego corocznego siatkarskiego święta. Szkoda tylko, że publiczność tym razem nie dopisała.

Wszystkie drużyny podkreślały bardzo sympatyczną atmosferę, jaka panowała podczas wszystkich spotkań i obiecują swój udział za rok. Zapraszamy!

Jarosław Pawłowski

Narodowe Święto Niepodległości 2013

Jak wcześniej zapowiadano, obchody rozpoczęły się od zgromadzenia obok nowo postawionego krzyża przy ul. Piłsudskiego nieopodal ronda.

Tu, jak pamiętają najstarsi mieszkańcy i o czym pisał ks. A. Kwiatkowski, redaktor wydawanych w latach 1908 - 1925 czasopism, stał pierwszy krzyż, nazywany Listopadowym (co kojarzy się ze Świętem Niepodległości, a być może jeszcze z powstaniem 1830 r., na co nie ma jednak potwierdzenia). Do tego miejsca przy dawnych Błoniach dochodziły pochody (wcześniej zatrzymywały się przed budynkiem „Jedności”) i procesje w święta narodowo-religijne, powracające po mszy świętej z kościoła, tu też śpiewem pieśni patriotycznych i w inny wymowny sposób obchodzono rocznice odzyskania niepodległości czy Konstytucji 3-Majowej. Zacytujmy fragmenty:

Na sumę przybyło mnóstwo osób (...) dziesiąta nasza kochana ze wszystkich szkół z chorągiewkami (...). Stawiła się też nasza dzielna straż ze swoim naczelnikiem p. Janem Żminda na czele. Chorągry p. Jan Luterek trzymał suty sztandar (...) a gdy zdążyli do kościoła, do taktu przygrywała różno kapela (...) zaraz po nabożeństwie uszykował się w doskonałym porządku pochód narodowy (...) niesiono piękny sztandar (...). W drodze do krzyża narodowego pochód zatrzymał się przed domem „Jedność”, gdzie na pierwszych piętrze z balkonem (...) przemówił Jan Chmurzyński, nauczyciel w Gałuszowie (...) chór kościelny pod kierunkiem p. Onuszkiewicza zaśpiewał bardzo ładnie parę pieśni. Teraz pochód podążył do krzyża. Tam wygłosił okolicznościowe przemówienie p. Ludwik Orszula – nauczyciel w Zaraszowie. Kilka dziewczynek wygłosiło deklamacje, a wreszcie chór wykonał sprawnie parę pieśni i zakończył je „Rotą”.

(...) Po ukończeniu śpiewu cały pochód ruszył z parowozem do kościoła [za: „Orzeł Biały” 1925 nr 19].

Inicjatywa postawienia nowego krzyża wyszła od mieszkańców sąsiadującego z nim osiedla, a poparta została, także finansowo przez władze lokalne, parafię i BTR. Zyskał jako srodowisko nowe, pamiątkowe dla naszej lokalnej społeczności i nawiązujące do tradycji miejsce, o czym można przeczytać na przytwierdzonej do krzyża tabliczce.

Po poświęceniu nowego krzyża przez ks. proboszcza A. Kusia, krótką informację uzasadniającą realizację tego przedsięwzięcia przekazała w imieniu Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego Maria Dębowczyk. Pan burmistrz Janusz Urban podziękował inicjatorom, realizatorom i obecnym oraz złożył wieniec. Obecni byli także: starosta P. Pikula, panie: zastępca burmistrza M. Wołoszyn, skarbnik E. Dworak, przew. Rady Miejskiej G. Szacoń.

Spośród szkół najliczniej reprezentowany był ZS im. ks. A. Kwiatkowskiego wraz ze szkolną orkiestrą, która przygrywała wszystkim w drodze do kościoła parafialnego, gdzie sprawowana była msza święta w intencji Ojczyzny przez ks. proboszcza, z głęboko refleksyjną homilią ks.

Konrada Szlachty. Występy chóru prowadzonego przez M. Mączkę przy BCK, którego poziom wyraźnie wzrasta, i orkiestry dętej pod kierownictwem p. H. Dudziaka, bez której nasze lokalne uroczystości byłyby o wiele uboższe oraz program wokalnopoetycki w wykonaniu uczniów ZS im. ks. A. Kwiatkowskiego bardzo wzbogaciły tę uroczystość. Atrakcyjnie dla słuchaczy brzmiało wykonanie patriotycznych utworów polskich z lekkim obcym akcentem i śpiewną intonacją przez uczniów tejże szkoły, pochodzących z Ukrainy. Po mszy w rytmie marsza i patriotycznych melodii wyruszone pod pomnik Józefa Piłsudskiego, gdzie wystąpił burmistrz Janusz Urban, podkreślając dziejowe znaczenie odzyskania niepodległości. Wieńce złożyli przedstawiciele władz, zakładów pracy, partii i organizacji społecznych. Jako ciekawostkę *novum* warto odnotować obecność po raz pierwszy delegacji Solidarnej Polski oraz jako przykład wierności swoim przekonaniom po raz kolejny delegację ROP-u.

Należy podsumować, że przebieg uroczystości był zgodny z zaplanowanym porządkiem i stosowny do tego podniosłego święta.

Maria Dębowczyk

Dziękujemy

- » Społeczeństwu osiedla przy ZS im. ks. Kwiatkowskiego za ofiarę na krzyż 1160 zł
- » Trzem osobom za wpłaty 250 zł na krzyż (na konto BTR)
- » Powyższe środki finansowe zostały wydatkowane na zakup cementu, pospółki, piasku, tłuczni, impregnatu, stali.
- » Panu Henrykowi Zaborkowi z Bychawy za ufundowanie dębu
- » Panu Zygmunтови Wójtowiczowi z Kosarzewa

- » Dolnego Kolonii za nieodpłatne wykonanie i ustawienie krzyża
- » Burmistrzowi Bychawy za ufundowanie mosiężnej tablicy pamiątkowej
- » Księdzu Proboszczowi bychawskiej parafii za sfinansowanie budowy ogrodzenia
- » Firmie PW Biel-Hydra
- » J. Bielecka z Bychawy za sfinansowanie krawężników, obrzeży i kostki
- » Panu Mirosławowi Stawskiemu z Bychawki Trzeciej za wykonanie tablicy z granitu, obwódki

- » z granitu oraz wykonanie prac związanych z ułożeniem i mocowaniem ww. elementów
- » Ponadto za wykonanie wszystkich prac związanych z przygotowaniem terenu, wylaniem betonu, ułożeniem kostki brukowej, umocowaniem krzyża oraz zorganizowaniem tych czynności, dziękujemy:
- » p. Zygmunтови Pawlakowi z ul. Piłsudskiego,
- » p. Adamowi Stachyrze z ul. Mickiewicza,
- » p. Henrykowi Zaborkowi z ul. Piłsudskiego,

- » p. Józefowi Małysowi z ul. 11 Listopada,
- » p. Zygmunтови Wójtowiczowi z Kosarzewa Dolnego Kolonii,
- » p. Jackowi Kosidło z ul. Piłsudskiego,
- » p. Pawłowi Winiarczykowi z ul. Świerczewskiego,
- » p. Mirosławowi Stawskiemu z Bychawki Trzeciej,
- » p. Mirosławowi Baranowi z ul. Sienkiewicza.

Polskie listopady

Niewątpliwie jest to miesiąc brzemienny w różne przemienne nastroje. No i ten pośpiech, ta krzątana, która zaczyna się już z końcem października. Porządkujemy cmentarze, groby naszych bliskich, rozpamiętując ich losy, rozmyślając, że nie zdążyliśmy ich o coś spytać, czegoś powiedzieć... Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny to dla katolików początek całomiesięcznych „wypominków” i modlitw za zmarłych, rozmyślań o przemijaniu („marność nad marnościami” ks. Koheleta) i wieczności. Cmentarze rozkwitają chryzantemami (*Mamo, a mówiłaś, że babcia tak lubiła różę?* – to obok kilkuletni chłopczyk). Ukwiecone i bijące w niebo nocną tuną światła cmentarze stały się polskim wyróżnikiem listopadowego krajobrazu. Angielka o polskich korzeniach przyjeżdżająca do Polski z zamiarem odwiedzenia grobu przodków podziwia z okien samochodu tę feerię światła – właśnie mijamy duży, wiejski cmentarz. Czy wy tu, w Polsce, zapalacie znicze na każdym grobie? Przytakuję z pewnym wahaniem, ale faktycznie często widuję palące się znicze na wielu zniszczonych i nieodwiedzanych grobach. To cieszy, tak jak i wyplewienie chwastów z anonimowych mogiłek przydrożnych.

Jeszcze brzmi nam w uszach intonowane zbiorowo „Wieczne odpoczywanie, racz im dać, Panie”, a już wraz ze zbliżającym się świętem narodowym listopad zmienia nastroje. Święto Niepodległości kojarzy się z zwycięstwem, dumą, że przynależymy do narodu, który pomimo nieudanych wcześniejszych prób zrzucenia jarzma niewoli nie poddał się bierności i po 123 latach wybił się na niepodległość. Z sentymentem śpiewane są pieśni żołnierskie i raduje się nasze serce, raduje się dusza, bo Pierwsza Kadrowa, i Ułani, to przecież nasza dumą i radością. W takich chwilach – myślę – przeżywamy i czujemy bliskość naszej polskiej wspólnoty. Wtedy chyba naprawdę jesteśmy razem. A składając kwiaty w miejscach pamięci o tych, którzy za Polskę złożyli ofiarę z życia, powracamy do refleksji z pierwszych dni listopada, bardziej ogólnie dumając, że przemijamy nie tylko indywidualnie, jednostkowo, ale i pokoleniowo. Gdybyśmy w tym zjednoczeniu myśli i przeżyć zrozumieli i postanowili, że „Ojczyzna to zbiorowy obowiązek” (C. K. Norwid), a troska i walka o nią to wymóg wobec nas wszystkich, że „Jeszcze Polska nie zginęła, póki my żyjemy” to zobowiązanie do zabiegania o jej trwałość – w dosłownym znaczeniu. Ale także o miejsce w sercu i sumieniu każdego Polaka.

„Polski listopad” kończy w kalendarzu 29. dzień miesiąca – wybuch powstania listopadowego w Królestwie Polskim przeciwko rosyjskim zabiorcom i kojarzy się z bitwą pod Stoczkiem i Grochowem, gdzie dzielnie spisał się „Czwartacy” z 4. Pułku Piechoty generała Józefa Chłopiczkiego. Gdybyśmy chcieli zapalić znicze upamiętniające tych, którzy zginęli w tym powstaniu, byłoby ich 7300. Ile milionów zniczy należałoby zapalić, by symbolicznie uczcić wszystkie ofiary walk o niepodległość w naszej historii?

Powracające pragnienia i tęsknoty Polaków za niepodległością wzruszająco ujął poeta, gdy 20 lat po jej odzyskaniu wybuchła, rozpoczęta od Polski jedna z najstraszniejszych wojen światowych. Wiersz Mariana Hemara z 1941 r. wyraża ponadczasowy polski kod patriotyzmu: Polakiem wolnym można być tylko w Polsce suwerennej.

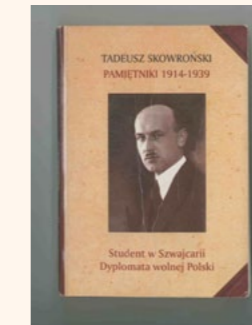
M. Dębowczyk

Modlitwa (fragm.)

*Spraw, by wstała, o własny wielki trud oparta
Biała z naszego żaru, z naszej krwi czerwona
By droga kosztowała, drogo zapłacona
Żebyśmy już wiedzieli, jak wiele jest warta.
By już na zawsze była w każdej naszej trosce
I już w każdej czułości, w lęku i rozpaczy,
By wnuk zrodzon w wolności, wiedział, co to znaczy
Być wolnym, być u siebie – być Polakiem w Polsce.*

Czyś ty kiedy myślała, biedna Bychawo, że imię twoje będzie sławne taką straszną sławą?

Pamiętniki Tadeusza Skowrońskiego przewiozłam z mojego listopadowego wyjazdu do Olsztyna.

Tam, chcąc spotkać się z bratanicą Budnego – p. Krystyną Sobocińską i zapisać jej przedwojenne wspomnienia z Bychawy, przypadkowo poznałam również ciekawą historię dyplomaty Tadeusza Skowrońskiego. Tadeusz Skowroński urodził się 26 czerwca 1896 r. w Warszawie. Był siostrzeńcem Antoniego Budnego, jego matką była Zofia z Budnych (1871-1968), ojcem zaś znany w Warszawie lekarz i społecznik Roman Skowroński (1867-1923). Skowroński był publicystą, doktorem nauk politycznych i ekonomicznych Uniwersytetu we Fryburgu, dyplomata w służbie Rzeczypospolitej (we Francji, Włoszech, na Bliskim Wschodzie, w Belgii, Szwajcarii, Holandii i Brazylii). Doktor honoris causa brazylijskiego Instytutu Adwokatów, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Brazylii w latach 1938-1945. Emigrant polityczny po 1945 roku. Zmarł 21 lutego 1986 r. we Fryburgu Szwajcarskim. Wspomnienia, które trafiły w moje ręce, to dziennik młodzieńca, który opuściwszy dom rodzinny w roku wybuchu I wojny rozpoczął

studia na uniwersytecie w Szwajcarii. Wielokrotnie nawiązuje w nich do wojennej zawieruchy, która przetoczyła się przez Europę. **Motyw Bychawy pojawia się kilkakrotnie.** Pozwoliłam sobie zacytować fragmenty:

Dnia 19 października 1914

(...) W bibliotece spotkałem profesora Kowalskiego, który mnie zaprosił, żeby przyjść do niego na herbatę o 9 wieczorem. W przesłiznionym umeblowanym salonie, przy świetle żyrandola w czystym stylu Ludwika XVI siedziało kilka osób zabawiając się rozmową, naturalnie o wojnie. Przedstawiono mi pani Tomaszewskiej, żonę wicekonsula w Bernie, księżnie Puzynnie, jakiegoś obywatela z Poznańskiego. (...) Przykro mi było słuchać wywodów pana z Poznańskiego, który wypowiadał bardzo pochlebne opinie Niemcom, życząc im niby przegranej. Na jego nieszczęście, znalazła się wkrótce ciocia Kaziowa [żona Kazimierza Budnego, bratowa Antoniego Budnego przyp. M.G.], która przez 2 godziny i 48 minut trzyając go za guzik, prawila mu karcenie. Ku wielkiemu zdziwieniu i zachwyceniu wszystkich opowiadałem historię o wuju z Bychawy, którą to sensacyjną wiadomość przywiózł H. Sienkiewicz i opowiadał wujowi Kaziowi. Kiedy sztab generalny zawitał do Bychawy, podczas obiadu pan Antoni Budny wyciągnął zegarek, żeby zobaczyć, która godzina. Natychmiast chwycił ten zegarek generał austriacki i zażądał oddania go, tłumacząc się, że swój zgubił, żeby nie było żadnego oporu nad głową wujka ukazały się natychmiast lufy karabiny opuściwszy dom rodzinny w roku wybuchu I wojny rozpoczął

Dnia 3 lipca 1915

Po 11 miesiącach wojny wróciliśmy do tej samej sytuacji co dnia 3 sierpnia 1914 roku. Niemcy zajęli Kraśnik po tylekroć palony, Bychawę wreszcie, Janów, Józefów, Zamość, Turabin, przeszli Dniestr, zajęli Halicz i pchają czarne niezliczone masy na Tarnopol (...).

Dnia 11 lipca 1915

Przygotowanie do egzaminów nie daje mi czasu, by rzucić myśl na papier, jestem nimi tak zajęty, że zapominam co się dzieje na świecie, a dzieją się rzeczy straszne. Znane nazwy wsi dolatują mi do uszu – Bychawa, Młodzianów, Żęgnowo... Czyś ty kiedy myślała, biedna Bychawo, że imię twoje będzie sławne taką straszną sławą? Czyś myślała, że na sto sposobów przekręcane będzie twoje brzmienie powtarzane przez każdego chłopaka szwajcarskiego. (...)

Książkę Tadeusza Skowrońskiego pt. *Pamiętniki 1914-1939. Student w Szwajcarii dyplomata wolnej Polski* wyd. w Pruszkowie w 1999 r., warto choćby tylko przejrzeć. Będzie dostępna przez miesiąc w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bychawie. Udostępniona dla zainteresowanych bychawian przez p. Elżbietę Domostawską z Olsztyna.

Monika Głazik

Prośba o wsparcie druku książki

Zarząd Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego jeszcze raz prosi o wsparcie finansowe druku książki dr Moniki Głazik o Antonim Budnym, ostatnim właścicielu dóbr Bychawa - Podzamcze, której wydanie zaplanowano na grudzień 2013 roku. Zarząd zwraca się z prośbą do członków Stowarzyszenia oraz do wszystkich osób wrażliwych społecznie o wpłaty na konto Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego (RBS w Bychawie nr konta 83 8685 0001 0000 0619 2000 0010), tytułem: *darowizna na druk książki*. Koszt samego druku książki w nakładzie 500 egz. to kwota około 14 tys. zł. Tymczasem Bychawskie

Towarzystwo Regionalne, wydawca książki, dysponuje kwotą 10 tys. zł, z czego dotacja Starosty Lubelskiego to kwota 5 tys. zł, dotacja Burmistrza Bychawy 3 tys. zł, 2 tys. zł to środki własne stowarzyszenia. Dotychczas na ten cel, dzięki naszym apelom dokonano ośmiu wpłat o łącznej kwocie 1125 zł. Dziękujemy wszystkim, zwłaszcza darczyńcom spoza Bychawy, wrażliwym na potrzeby naszego lokalnego środowiska. Wierzymy, że wśród bychawian znajdują się jeszcze osoby gotowe wesprzeć tę cenną dla naszego regionu inicjatywę.

Zarząd BTR

W ostatniej części serii artykułów poświęconych tradycyjnemu wnętrzu chałupy wiejskiej z okolic Bychawy, przedstawię charakterystyczny dla naszego obszaru sposób rozmieszczania obrazów o tematyce religijnej. Na koniec pokrótce scharakteryzuję również pozostałe przedmioty, które przed laty można było znaleźć w chałupie.

Tradycyjne wnętrza chałupy wiejskiej z okolic Bychawy

Część IV

Obrazy

Nieodzownym elementem wyposażenia każdego tradycyjnego wnętrza były obrazy o tematyce religijnej – oleodruki. Wokół Bychawy największą popularnością cieszyły się obrazy z wizerunkiem Matki Boskiej. Najczęściej było to przedstawienie: Matka Boska z Otwartym Sercem, Matka Boska Częstochowska, Matka Boska Karmiąca, Matka Boska z Dzieciątkiem Jezus, Matka Boska z Kalwarii Zebrzydowskiej, Cudowna Statua Matki Boskiej. Na drugim miejscu znajdują się oleodruki na których widnieje Pan Jezus. Tutaj wyróżniają się dwa główne motywy: Pan Jezus z Otwartym Sercem oraz Pan Jezus na łodzi. Dalej należy wymienić przedstawienia takie jak: Święta Rodzina, Ostatnia Wieczera, św. Zofia z trzema córkami, św. Agata, św. Eliaz jak wjeżdża do nieba, św. Teresa od Dzieciątka Jezus. Na ścianach wszystkich przeanalizowanych przeze mnie chałup znajdowały się także liczne obrazki komunijne. Grupę obrazów świeckich reprezentują przede wszystkim portrety ślubne oraz mniej liczne fotografie rodzinne.

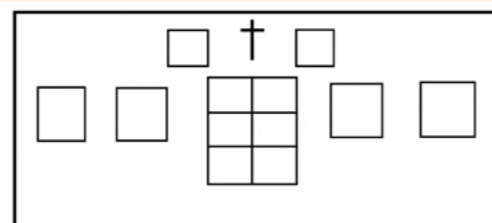
Obrazy umieszczano głównie w pomieszczeniach reprezentacyjnych (pokojach), choć niekiedy również we wnętrzach funkcjonalnych. Zasada było, że przedstawienie Matki Boskiej z Otwartym Sercem oraz Pana Jezusa z Otwartym Sercem lokalizowano na tej samej ścianie, w niedużej odległości, najczęściej po obu stronach okna. Pamiątki komunijne oraz portrety ślubne najczęściej pojawiały się nad łózkami. Oleodruki zazwyczaj starano się jak najładniej przyozdobić: „Ubięło się obrazy, to się bibule kupowało, kwiatki nie robiło. (J.F., 1946, Gałęzów).

Elementem wyróżniającym opracowywany obszar jest sposób rozmieszczania obrazów, które w konsekwencji tworzyły luk okalający górną część okna. Funkcjonowanie tej formy potwierdzone zostało między innymi przez informatorkę pochodzącą z miejscowości Gałęzów, która opowiadała o budynku mieszkalnym wybudowanym w 1919 roku. W nim to, w dużej chałupie: *Przeważnie na tej ścianie od południa, to cała ściana, a tu nawet nad oknem to przecież karniszy nie było tylko ta firanczka tak "o to jeszcze to był no to krzyżyk wisiał ji dwa obrazki (...) ji tu jeszcze tak jak "o tu, to jeszcze po dwa obrazy duże (...) to "od południa tak było (...) To tak na, nad oknem to były o takiej wielkości, o jak o te, "o to było Otwarte Serce Pana Jezusa ji Otwarte Serce matki Bożej ji po środku był krzyżyk ... [A obok okna to jakie jeszcze obrazy były?] ... to był święty Eliaz jak wjeżdża do nieba, bo to tam tak pisano, na takich pięknych koniach, anioły go prowadziły tak nad nim, to ten obraz mi zginał gdzieś (...) ji święta*

Wandzin, charakterystyczny układ obrazów w chałupie. Po lewej stronie okna - Pan Jezus z Otwartym Sercem, po prawej stronie okna - Matka Boska z Otwartym Sercem

Zofia była z trzema córkami (...) a tu po drugiej to była święta Agata ji poprzeczny duży taki był, bo te to były takie o, a ten poprzeczny to Ostatnia wieczera. (M.K., 1941, Gałęzów). Opisany wyżej sposób rozmieszczania obrazów o tematyce religijnej napotkałem także w chałupie w miejscowości Zdrapy, w której zachowany został dawny wystrój wnętrz. W tym przypadku, w pokoju, w ścianie szczytowej nad otworem okiennym zawieszono trzy małe przedstawienia ukazujące (od lewej) Jana Pawła II, Matkę Boską Częstochowską oraz Matkę Boską Karmiącą. Po prawej stronie okna znajduje się Pan Jezus z Otwartym Sercem, a po lewej Matka Boska z Otwartym Sercem. Układ ten występuje również nad jednym z okien kuchennych.

Na rysunku układ obrazów w chałupie wybudowanej w 1919 roku w Gałęzowie (od lewej: św. Eliaz jak wjeżdża do nieba, św. Zofia z trzema córkami, Otwarte Serce Pana Jezusa, Otwarte Serce Matki Boskiej, św. Agata, Ostatnia Wieczera)

Pozostałe elementy składające się na tradycyjne wyposażenie chałupy

Poza wymienionymi wyżej przedmiotami, składającymi się na dawne wyposażenie budynków mieszkalnych w okolicy Bychawy, we wnętrzach można było spotkać jeszcze maszyny do szycia słynnej marki Singer, a także szafki z lustrem. Przedmiotem w pewnym sensie luksusowym w latach 1930-1959 były zegary: „U nas aby był zegar "u (...), to jak do Lublina tam wypadło komu, to sie pożyczalo żeby nie spóźnić sie na autobus, bo autobus był aby jeden, to już kiedy. (...) Już tak jak zegar śmy mieli, to je ze sześćdziesiąt lat jak śmy mieli już, a tak wcześniej to nie. (M.K., 1941, Gałęzów). Najpopularniejsze były te posiadające wahadło, które wieszano na ścianach. Rozmówczyni z miejscowości Gałęzów opowiadała

jak to jej ojciec dostał w prezencie od szlaciarki Skawińskiej zegar na dwie wagi: „U nas był zegar, "ojciec co otrzymał nie wim, coś tam robił jeszcze o jeśnie panów, "u Skawińskich na Skawinku ji Skawińsko mu dała, taki na dwie wagi był, ten zegar, to "ona już go dała. (J.F., 1946, Gałęzów).

Przed elektryfikacją budynku mieszkalnego pomieszczenia oświetlano lampami naftowymi. Zazwyczaj zawieszane były one na ścianach, bądź stawiane na stołach. W jednym z opracowywanych budynków mieszkalnych, w miejscowości Olszowiec informatorka podała, że: *U belku wisiała lampa naftowa* (K.S., 1930, Olszowiec). Z zebranych materiałów wynika, że proces rozprzestrzeniania się sieci elektroenergetycznej na omawianym obszarze rozpoczął się na dobre w latach pięćdziesiątych XX wieku.

Chcąc dopełnić charakterystyki wnętrza składającego się na tradycyjny budynek mieszkalny należy również wspomnieć o dwóch pozostałych pomieszczeniach. Pierwszym jest komora. Posiadała ona zawsze drewnianą podłogę, nawet jeśli w pozostałych wnętrzach jej nie było. Przechowywano w niej produkty spożywcze, sprzęty do prania oraz skrzynie. Często pod pułapem umocowana była poręcz, na której zawieszano brudną bieliznę. Z biegiem czasu komory w niektórych domach przekształcano na pokoje, wtedy to w jednej ze ścian wycinano otwór okienny. Zazwyczaj było to spowodowane zwiększeniem liczby mieszkańców. Obecnie, jeśli komora znajduje się w budynku, pełni funkcję składzika.

Drugim pomieszczeniem była sien. W latach 1930 - 1959 zazwyczaj znajdowała się w niej drabina (niekiedy schody) prowadząca na strych, pod którą bardzo często stała stępka, pniak do rąbania drewna czy szafliki, w których przygotowywano pokarm dla świń. Stały tutaj również beczki dębowe na kapustę. W jednej z opracowywanych chałup z miejscowości Gałęzów w sieni, pod ścianą umieszczona była ława na której stały parniczki, czyli cynkowe kociołki, w których przynoszono wodę z pobliskiego źródła. Z informacji uzyskanych od respondentów wynika, że w latach 1960 - 1989 sien utraciła funkcję gospodarczą. Wymienione wcześniej sprzęty, składające się na jej wyposażenie w okresie pierwszym, zastąpione zostały przez różnego rodzaju szafy.

W ubiegłym stuleciu miały miejsce liczne zmiany cywilizacyjne, które w znaczący sposób wpłynęły również na wygląd i wyposażenie budynków mieszkalnych na wsi. Dawne materiały służące m.in. do wznoszenia fundamentów czy pokrywania dachów zastępowano nowymi. Zwiększano liczbę pomieszczeń wchodzących w skład budynku, jak i dokonywano modyfikacji wnętrz już istniejących – np. przekształcając komorę na pokój. Dawne sprzęty zamieniano na nowe, posiadające taką samą funkcję

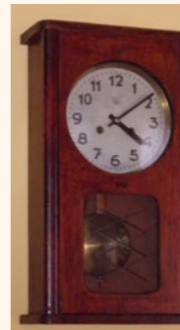
Makotka, Podzamcze

Św. Teresa od Dzieciątka Jezus, Bychawka Pierwsza

Portret, Bychawka Pierwsza

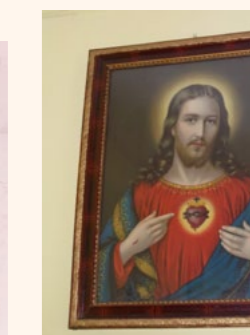

Gromnica znajdująca się w oknie miała ochraniać dom w czasie burzy, Bychawka Pierwsza

(skrzynia > kufer > szafa). Z biegiem czasu zaprzestawano także kulturowania dawnych zwyczajów – dobrym przykładem może być tu zrezygnowanie z przechowywania chleba w szufladzie stołu kuchennego, co niegdyś na omawianym obszarze było bardzo często spotykaną praktyką.

Sylwia Stachyra

XVI Spotkania Regionalne: Godni pamięci – znani i nieznani

Bychawskie Towarzystwo Regionalne serdecznie zaprasza uczniów starszych klas szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, nauczycieli, mieszkańców Bychawy oraz członków i sympatyków BTR na XVI Spotkania Regionalne, które w tym roku będą przebiegać pod hasłem: *Godni pamięci – znani i nieznani, ale zasłużeni dla naszej Małej Ojczyzny*.

Celem tegorocznej imprezy będzie wskazanie postaci z historii regionu okołobychawskiego. Osób zasłużonych, którzy swą ponadprzeciętną działalnością wpisali się na trwałe w dzieje danej miejscowości jako godni uznania i pamięci, osób – być może – jeszcze dotąd w ogóle lub niewystarczająco docenionych, np. działaczy społecznych, bezinteresownych organizatorów imprez kulturalnych czy sportowych i innych (dotyczy okresu od najdawniejszych czasów do roku 1939).

Uczestnicy spotkań są proszeni o przygotowanie materiału o wybranej postaci w formie dowolnej prezentacji: ustnej, plastycznej z komentarzem, scenicznej, multimedialnej lub innej.

Czas przekazu nie może przekroczyć 10 minut. Przewidziane są nagrody dla wykonawców prezentacji oraz skromny poczęstunek.

Nauczyciele szkół uczestniczących proszeni są o wzajemne skonsultowanie wyboru osób „Godnych pamięci” w celu uniknięcia powtórek.

Spotkania Regionalne odbędą się w Bychawskim Centrum Kultury, najprawdopodobniej 12 grudnia 2013 roku.

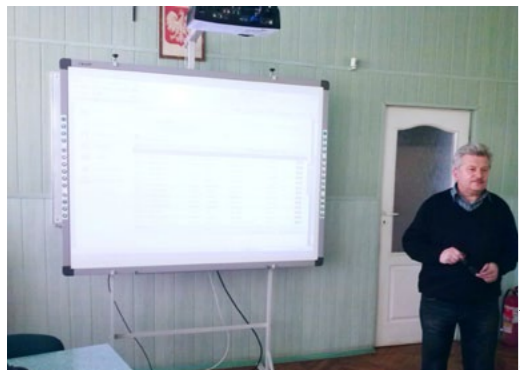
Liczymy na twórcze uczestnictwo wykonawców oraz zaangażowanie dyrektorów szkół, nauczycieli, opiekunów grup. Gorąco zapraszamy do udziału.

Prezes BTR: Teresa Tracz

■ Teraz matma wejdzie szybciej do głowy

W październiku wprowadzono dodatkową metodę nauczania matematyki w „Hubalu”. Młodzież uczestniczy w e-zajęciach na platformie e-learningowej, wideokonferencjach i e-olimpiadach.

© materiały autora

W kwietniu 2013 r. nauczyciel matematyki p. **Miroslaw Wiczorkiewicz**, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, zgłosił Technikum w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie do udziału w ogólnopolskim projekcie *Wspomaganie nauczania matematyki w technikum w oparciu o nowoczesne technologie informacyjne*. Szkoła pozytywnie przeszła wszystkie etapy rekrutacji i w maju br. została zakwalifikowana, jako jedna z 40 szkół z całej Polski, do realizacji projektu. Biorąc w nim udział uczniowie z klasy IV kształcą się w zawodzie technik informatyk. Od października 2013 r. młodzież uczestniczy w e-zajęciach na platformie e-learningowej, wideokonferencjach z wykładowcami Politechniki Łódzkiej i e-olimpiadach z nagrodami. Ponadto szkoła otrzymała sprzęt komputerowy, zaś nauczyciel matematyki uczestniczył w cyklu szkoleń wyjazdowych z zakresu pracy na platformie firmy GroMar z Łodzi. Celem całego przedsięwzięcia jest jak najlepsze przygotowanie naszej młodzieży do matury i dalszego kształcenia.

ZSZ nr 1 w Bychawie

■ W „Hubalu” o Ojczyźnie

Żadne miejsce nie powinno być miłsze dla Ciebie od Ojczyzny. Pod takim hasłem 14 listopada odbył się, już po raz czwarty, międzyszkolny Konkurs Recytatorski Poezji Patriotycznej.

Na początek troszkę historii. Konkurs został zorganizowany po raz pierwszy w 2006 r. w ramach działalności biblioteki szkolnej. Na jego organizację miały wpływ dwa wydarzenia: pierwsze to Święto Szkoły, które obchodzimy 1 października i postać naszego patrona majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, a drugie to Święto Niepodległości. W 2010 r. zaprosiliśmy do udziału młodzież z okolicznych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Z każdym rokiem dołączały do nas kolejne szkoły.

W tym roku wzięła udział rekordowa liczba uczestników – 60 recytatorów z 13 szkół.

rocznice

■ Święto Szkoły, połączone z czwartą rocznicą nadania szkole imienia Obrońców Ojczyzny i otrzymania sztandaru odbyło się 8 listopada.

W uroczystości wzięli udział wyjątkowi goście. Ministra dra Jana Ciechanowskiego, kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie reprezentował płk Mirosław Demediuk z Wydziału Odznaczeń i Mianowań ww. Urzędu. Obecni byli również: radny Sejmiku Województwa Lubelskiego i dyrektor Zespołu Szkół im. Ks. A. Kwiatkowskiego w Bychawie p. Henryk Dudziak, który reprezentował Marszałka Województwa Lubelskiego, burmistrz Bychawy p. Janusz Urban, zastępca burmistrza Bychawy p. Marta Wołoszyn, przewodniczący Rady Miejskiej w Bychawie p. Grzegorz Szacoń, który reprezentował też Starostę Lubelskiego, p. Elżbieta Dworak – skarbnik Urzędu Miejskiego w Bychawie. Obecni byli liczni kombatanci i członkowie ich rodzin. Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Żołnierzy Batalionów Chłopskich Oddział Lublin płk Władysław Rokicki, przewodniczący Rady Stowarzyszenia i wiceprezes Oddziału kpt. Tadeusz Soroka, członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Żołnierzy Batalionów Chłopskich kpt. Julian Strumiński, p. Stanisław Leszczyński – żołnierz BCh, senior, założyciel i dyrektor Zespołu Tańca Ludowego UMCS w Lublinie, p. Marian Wojtas autor słownika biograficznego Żołnierzy BCh, płk Ryszard Długosz z Zarządu Wojewódzkiego Związku Żołnierzy Wojska Polskiego w Lublinie, prezes Zarządu Koła Żołnierzy Armii Krajowej

© Marcin Krmak

Zbigniew Frączek, wiceprezes p. Krzysztof Ziętek i p. Irena Cieśla oraz p. Aleksander Łys z małżonką, jak też porucznik w stanie spoczynku p. Zdzisław Gomułka.

Przybyli także: p. Janusz Sowa – syn legendarnego „Spartanina”, p. Andrzej Zapolski – Kusi, syn żołnierza Oddziału „Nerwy”, twórca strony internetowej dotyczącej oddziału partyzanckiego „Nerwy” i „Spartanina”, p. Wojciech Goliński – bratanek Krzysztofa Golińskiego poległego w Bychawie.

Wśród przybyłych gości byli: p. Teresa Tracz – prezes Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego i p. Maria Dęboczyk – wiceprezes, p. Danuta Adamek – dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy w Bychawie, p. Elżbieta Hanc – dyrektor Zespołu Szkół Elektronicznych im. Obrońców Miasta Lublin 1939 r. wraz

z nauczycielami i poczem sztandarowym szkoły, p. Jerzy Sprawka dyrektor ZSZ im. Majora H. Dobrzańskiego w Bychawie i p. Małgorzata Tudrujek dyrektor Szkoły Podstawowej w Bychawie. Obecny był ks. wikariusz Konrad Szlachta, przedstawiciel Rady Rodziców naszej szkoły, nauczyciele emeryci i absolwenci szkoły.

Uroczystość rozpoczęła się Mszą św. w kościele parafialnym. Ks. Konrad Szlachta skierował do całej społeczności szkolnej słowa nawiązujące do naszych patronów.

Po Mszy św. wszyscy zebrali się w przepięknie udekorowanej hali. Pani dyrektor Bożena Toporowska powitała gości, wskazując, że Święto Szkoły jest okazją do pokazania, w jaki sposób cała społeczność szkolna stara się pamiętać o bohaterach „dużej” i „małej” Ojczyzny.

■ Wrażenia z podróży „Latającym kufrem”

29 października, 44-osobowa grupa złożona z dzieci z oddziału przedszkolnego oraz uczniów klas I-II Szkoły Podstawowej w Zaraszowie pod opieką wychowawczyń oraz kilku mam, wyjechała autokarem do Lublina.

Głównym celem wycieczki było obejrzenie spektaklu w Teatrze im. H. Ch. Andersena. Zanim się to stało, czekały na nas jeszcze inne atrakcje, zwłaszcza, że pogoda tego dnia sprzyjała spacerom.

Na początek udaliśmy się na Zamek Lubelski. Po wysłuchaniu ciekawej historii dotyczącej zabytku i palącej się lampy ulicznej w holdzie poległym podczas II wojny światowej żołnierzom, udaliśmy się na dziedziniec zamkowy, gdzie mogliśmy obejrzeć studnię zamkową, romański donżon, kaplicę Trójcy Świętej oraz podziwiać panoramę miasta. Chłopców szczególnie zaintrygowała baszta z XIII w. i widniejący na niej topór – symbol władzy sądowniczej. Po krótkim

Czego dowodem są liczne działania podejmowane w szkole: konkursy o tematyce patriotycznej, wystawy, gazetki, spotkania z kombatantami, prezentacje multimedialne, pamięć o miejscach poległych bohaterów, gromadzenie pamiątek w Szkolnej Izbie Pamięci – która w szczególności sposób przypomina o naszych miejscowych bohaterach.

Z ogromną dumą i wielkim wzruszeniem przyjęliśmy informację o przyznaniu naszemu gimnazjum aż trzech medali „Pro Patria”. Więcej na ten temat w artykule obok. Pani dyrektor podziękowała Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Żołnierzy Batalionów Chłopskich w Lublinie za uzasadnienie wniosku złożonego do ich przyznania. W szczególności sposób p. Romanie Baran – sekretarz Zarządu Oddziału Stowarzyszenia BCh w Lublinie.

Pan Henryk Dudziak odczytał także list, który przesłał do nas Marszałek Województwa Lubelskiego, przewodniczący Rady Miejskiej w Bychawie p. Grzegorz Szacoń odczytał list gratulacyjny Starosty Lubelskiego, a Pani dyrektor odczytała słowa gratulacji, które skierował do całej społeczności naszego gimnazjum Kurator Lubelski.

Na uroczystości zostały podsumowane liczne konkursy przeprowadzone o naszym zbiorowym patronie i wręczono nagrody uczniom.

Dopelnieniem uroczystości była wzruszająca część artystyczna w wykonaniu gimnazjalistów, przygotowana pod kierunkiem p. Amelii Dziurdy - Multan i p. Krzysztofa Mendykowskiego.

Wszystkim obecnym z całego serca dziękujemy.

Bożena Toporowska
dyrektor Gimnazjum nr 1 im. Obrońców Ojczyzny

■ Medal „Pro Patria” dla Gimnazjum nr 1

8 listopada podczas uroczystego Święta Szkoły, Gimnazjum nr 1 im. Obrońców Ojczyzny w Bychawie zostało uhonorowane tym chlubnym odznaczeniem.

© Marcin Krmak

Szkoła została wyróżniona za szczególne zasługi w kultywowaniu pamięci o walce o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej. Medalem „Pro Patria” został udekorowany sztandar gimnazjum. W imieniu Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych dra Jana Ciechanowskiego aktu dekoracji dokonał płk p. Mirosław Demediuk, naczelnik Wydziału Odznaczeń i Mianowań ww. Urzędu w Warszawie. Medalem tym wyróżniona została również dyrektor p. Bożena Toporowska i opiekun Szkolnej Izby Pamięci p. Janusz Szwałek.

Należy przypomnieć, że Gimnazjum nr 1 odznaczono już zaszczytnymi odznaczeniami: Medalem *Pro Memoria* i srebrnym medalem *Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej* za utrwalanie pamięci o ludziach i ich czynach w walce o niepodległość Polski podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu.

© materiały autora

rodzicieli. Tam spotyka piękna księżniczkę, która żyje w odosobnieniu ze względu na przepowiednię wróżbitów. Andersen, aby uniknąć gniewu sultana i ścięcia głowy opowiada baśń O Brzydkim Kaczątku, dzięki czemu zyskuje przychylności księżniczki oraz jej rodziny. Gdy cała historia zmierzała do happy endu wydarzyło się coś nieoczekiwane-go, co zaskoczyło wszystkich widzów.

W sztuce naszą uwagę zwróciły piękne kostiumy, połączone z ptasim motywem. W

spektaku wykorzystano także prezentacje multimedialne przedstawiające Istantbul. Całość uzupełniona piękną muzyką oraz tańcem robiła niesamowite wrażenie.

Wyjazd uważam za udany i cieszę się, że tak wiele dzieci wzięło w nim udział, wzbogacając swoją wiedzę o zabytkach Lublina oraz wiedzę o teatrze.

Anna Sadowska, wych. oddziału przedszkolnego w SP Zaraszowie

„Poziomkowy” konkurs recytatorski

Wokół nas panuje jesienna aura. Wieczory są coraz dłuższe, dzięki czemu rodzice mogą poświęcić więcej czasu na wspólne zabawy ze swoimi dziećmi. Dlatego właśnie jesienią postanowiliśmy zorganizować pierwszy „poziomkowy konkurs recytatorski pod hasłem *Jesienne spotkania z poezją*.”

20 listopada w Bychawskim Centrum Kultury pojawiły się dzieci wraz ze swoimi rodzinami. W garderobie panował gwar i atmosfera delikatnego napięcia. Jak się później okazało, były to dla nich pierwsze kroki na „dużej” scenie. Jako pierwsze na scenie pojawiły się dzieci z najliczniejszej grupy „Zerówki”, następnie prezentowały się „Biedronki” i najmłodsze „Pszczółki”. Dzieci wspólne z towarzyszącymi im rodzinami zaprezentowały wszystkim znane i lubiane utwory. Mieliśmy okazję posłuchać wierszy tj.: *Samochwała, Mam trzy latka, Na straganie, O Grzesiu kłamaczku, Grzyby*, i in. Wszystkim występom przyglądało się jury, w którym zasiadli: proboszcz ks. Andrzej Kuś, wicedyrektor SP w Bychawie p. Bożena Szwałek oraz p. Joanna Marek - Stanicka z MBP. W tym miejscu dziękujemy serdecznie jury za udział w pierwszym konkursie recytatorskim organizowanym przez „Akademię Poziomkową”. Jury wyłoniło pięciu finalistów, zaś wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i książki ufundowane przez Urząd Marszałkowski w Lublinie oraz p. dyrektor Wiolettę Rak.

Pragniemy podziękować rodzicom, za to, że przygotowali wraz z dziećmi utwory, że zawsze służą nam swoją pomocą, za to, że zawsze możemy na nich liczyć. Do zobaczenia za rok!

Monika Tarasińska, Paulina Szopa

Jesienią u „Motylków”

Tak niedawno na kartce kalendarza widniał napis wrzesień i witaliśmy nowy rok przedszkolny, a tu już za chwilę zimowy grudzień przykryje białym puchem ulice naszego miasta i dachy domów. Och, jak ten czas szybko biegnie. Za nami już trzy miesiące zabawy i nauki.

Przedszkolaki z grupy „Motylki” (oddział w szkole) z Samorządowego Przedszkola nr 1 w Bychawie nie mają czasu się nudzić. Bardzo cieszą się z nadchodzącej zimy, ale jednocześnie żal im, że ta piękna pora roku, jaką jest jesień, ustępuje miejsca zimie. Przedszkolaki były zauroczone jesienią, a wszystko to za sprawą zajęć dydaktycznych, które odbywały się w przedszkolu. „Motylki” w ostatnim czasie uczestniczyły w zajęciach plastycznych, muzycznych, językowych, ruchowych o tematyce jesiennej, dzięki czemu pogłębiły dotychczasową wiedzę, zdobyły nowe wiadomości i umiejętności oraz udoskonaliły posiadane sprawności. Na zajęciach dzieci poznawały m.in. dary jesieni – przynosiły szyszki, kasztany, żołędzie, które oglądały, omawiały, i wykonywały z nich różnorodne prace plastyczne np. jesienne stroiki, wianuszki z liści, kasztanowe ludki itp. Niektóre z prac dzieci oddały na przedszkolny konkurs pt. *Baw się z nami jesiennymi darami*. Wśród darów jesieni nie zabrakło owoców i warzyw – tak ważnych dla naszego zdrowia, z których dzieci wspólnie przyrządziły pyszną sałatkę owocową i przekąski warzywne. Dzięki temu zwróciły uwagę na zagadnienia z zakresu edukacji zdrowotnej. Podejmując tematykę jesienną dzieci nie zapomnieli również o naszych milusińskich, czyli o zwierzętach, które jesienią zbierają zapasy na zimę. Podczas zajęć przedszkolnych dzieci miały spotkanie z sąsiadką wiewióreczką – poznały ciekawostki z życia wiewiórki, a przy pomocy kredek, piórek i orzeszków laskowych wykonały jej portret. Aby zaobserwować wiewiórkę dzieci wspólnie ze swoją wychowawczynią udały się na spacer

do pobliskiego parku. Podczas wycieczki dzieci nie tylko podziwiały skaczącą po drzewach wiewiórkę, ale także szukały oznak jesieni, zbierały kolorowe liście i zachwycały się pięknem jesiennego parku. Po powrocie do sali z zebranych liści przedszkolaki zrobiły kolorowe bukiety i malowały farbami jesiennie pejzaże. Wykonane przez dzieci prace plastyczne ozdobiły salę przedszkolną, co spowodowało, że zapanował w niej prawdziwie jesienny nastrój. Ponadto przedszkolaki nauczyły się wiele jesiennych utworów muzycznych takich jak: *Jesień – jesieniu-cha, Leśna kołysanka, Ola i liście, Listopadowa piosenka* itp. Tegoroczna jesień była dla nas bardzo łaskawa, jednak jak to bywa z jesienną aurą nie zabrakło dni pochmurnych. Dlatego też w naszych jesiennych tematach poruszyliśmy zagadnienia poświęcone jesiennemu pogodzie. Przedszkolaki wykonały jesienny kalendarz pogody. Jak widać z powyższego opisu jesienny czas „Motylki” spędziły bardzo ciekawie i pracowicie. Przekonały się, że jesień to bardzo malownicza pora roku, kryjąca w sobie wiele tajemnic, które warto odkrywać.

Serdecznie zapraszamy na stronę internetową naszego przedszkola, na której znajdują się zdjęcia przedszkolaków z grupy „Motylki” (w aktualnościach należy otworzyć galerię *Jesień u Motylków*).

Agnieszka Sobaszek

Spotkanie z dogoterapeutami

Ciekawe zawody – interesujący ludzie, pod takim hasłem tegoroczny Samorząd Uczniowski w Szkole Podstawowej w Starej Wsi Drugiej zainicjował cykl spotkań z ludźmi, którzy wykonują oryginalne zawody.

W naszej szkole zagospodzą cztery osoby prezentujące różne zawody, z którymi teoretycznie i praktycznie zapoznają naszych uczniów. Będzie to okazja do tego, by uczniowie poszerzyli swoją wiedzę na temat profesji, które w przyszłości mogą stać się ich źródłem samorealizacji i zarobkowania. Pierwsze spotkanie z tego cyklu miało miejsce w 12 listopada. Już od rana, dzieci z wielkim zniecierpliwieniem oczekiwały przybycia dogoterapeutów (zwanych inaczej kynoterapeutami) ze Szkoły „Super Psy Dogoterapia Lublin”. Mieli oni opowiedzieć nam o swojej pracy i zapoznać z jej specyfiką. Dodatkową atrakcją było to, że wspólnie z nimi miały przybyć psy, które pracują z dziećmi upośledzonymi, autystycznymi i osobami starszymi.

Kiedy nadeszła godzina spotkania i nasi goście przekroczyli próg szkoły, poruszenie było ogromne. Po wejściu na salę pań: Joanny Kozak i Marzeny Łuszczek oraz Tajry (miał przybyć do nas jeszcze jeden pies – Wania, ale niestety dzień wcześniej uległ wypadkowi) rozpoczęła się lekcja z zakresu dogoterapii. Na początku Panie przedstawiły się i opowiedziały, czym się zajmują. Następnym punktem spotkania dotyczył prawidłowego żywienia psa i bezpiecznego z nim kontaktu. Ile razy dziennie trzeba poić psa? Co należy dawać mu do jedzenia, a czego unikać? Jak nie drażnić zwierzęcia? Co zrobić, gdy zostaniemy zaatakowani przez czworonoga? Te i inne pytania nie pozostały bez odpowiedzi. Po części teoretycznej nadszedł czas na praktykę. Uczniowie, wspólnie z Paniami, przygotowali dla Tajry piętnaście zadań, które zostały wykonane przez psa w obecności dzieci. Następnie, wszyscy obecni na spotkaniu uczniowie wzięli udział w zawodach sportowych. Najpierw Tajra pokazała maluchom jak przechodzić przez tunel, a następnie dzieci wykonywały

te same czynności. Z łyżeczką, na której było pożywienie dla psa, szły po linie, aby go nakarmić.

Ostatnią częścią spotkania był indywidualny kontakt z psem. Dzieci podchodziły do niego i głośko go. Jeśli pojawiały się jakieś pytania związane z tematem dogoterapii, Panie chętnie na nie odpowiadały. Na zakończenie spotkania każdy uczestnik dostał odznakę „Super Przyjaciel – Super Psa”.

Elżbieta Sobaszek, opiekun SU

BYCHAWA FIBER

**Najszybszy i najtańszy internet w Bychawie!
Telefon bez abonamentu - płac tylko za rozmowy!**

Inwestycja Bychawa Fiber została zakończona i szczęśliwi mieszkańcy lokali przy ul. Kopernika, ul. Piłsudskiego oraz ul. Armii Krajowej od dnia 29.11.2013 będą mogli korzystać z internetu oraz telefonu VoIP nowej generacji!

SZYBKI INTERNET
aż 50% taniej przez 6m-cy

10Mb/s - 49zł (pierwsze 6m-cy tylko **24,50zł**)
20Mb/s - 59zł (pierwsze 6m-cy tylko **29,50zł**)
40Mb/s - 99zł (pierwsze 6m-cy tylko **49,50zł**)

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI
GData Antywirus tylko 9zł m-c

Bezpieczeństwo z GData Antywirus
Kompleksowa ochrona przed wirusami i trojanami.
Bezpieczna bankowość elektroniczna.

NAJTAŃSZY TELEFON
Abonament już od 0zł

Nowa.Tel 0zł
Zachowaj swój numer, płac tylko za rozmowy.

BYCHAWA FIBER: ul. Kopernika (20,22); ul. Piłsudskiego (35,35a,37,38,39,40,41,45,47,51,53,55,55a,57,59,61,63,65b); ul. Armii Krajowej (4,6)
NOWANET BYCHAWA: ul. Piłsudskiego 18 (II piętro) | tel.: 81 475 48 58

www.bychawa.nowanet.pl

W programie

Zielony Kapturek – czyli bajka o tym, jak poradzić sobie z wilkiem,
inscenizacja w reż. Grażyny Sadurskiej, przygotowana przez Stowarzyszenie „Mój Bogucin”

Inscenizacje wierszy Juliana Tuwima i Jana Brzechwy w interpretacji dzieci i ich rodziców z Samorządowego Przedszkola w Bychawie i „Akademii Poziomkowej”

Rozstrzygnięcie gminnego konkursu na projekt kartki świątecznej. Wystawa wyróżnionych prac. Wręczenie nagród!

Gry, zabawy i różne niespodzianki

Kiermasz ozdób i zabawek bożonarodzeniowych

*14 grudnia
2013*

godz. 11.00
w Bychawskim
Centrum Kultury

Dzień Bajkowych Postaci

druga edycja

Dobra Czarownica? Zielony Kapturek? Wilk, który nie zje babci? Jak to możliwe? Przekonajcie się sami!

Organizatorzy: Miejska Biblioteka
Publiczna w Bychawie, Samorządowe
Przedszkole w Bychawie

www.biblioteka.bychawa.pl
www.przedszkole.bychawa.pl
www.bychawa.pl